ROMA
KAG MGA PAUNANG BISAYA TUNGOR SA SUYAT NI APOSTOL PABLO PARA SA

MGA TAGA-ROMA

Kaling suyat ay ingsuyat ni Apostol Pablo, mga 27 tuig pagkatapos sa kamatayon ni Hesus. (Kali ay ingbibilang nak 57 A.D.) Gingsuyat nida kali sa mga nagtutu-o kang Kristo sa syudad it Roma sa Italya, nak karamuan ay buko mga lahi it Hudyo. Katong ingsuyat ni Palo kali, waya pa sida nakakapagto sa Roma.

Si Pablo ay ingtatawag rang Saulo sa bisayang Hebreo. Aber sida ay usang lahi it Hudyo, nagrako sida sa Tarso kada nagbibisaya sida it Griyego ag naghihimo it mga tolda halin sa anit it hadop. Abang tutom si Pablo sa relihiyon it mga Hudyo ag ida gingpapahirapan kag mga nagsusunor kang Hesus. Pero usang adlaw habang sida ay asa rayan papagto sa syudad it Damasco pramas pahirapan kag mga nagtutu-o kag Gino-o ay nagpakita sa ida. Sa nak raan ay nabag-o kag ida kabuhi, ag tuna kato sida ay nagserbisyo sa Ginoong Hesu-Kristo habang sida ay buhi. (Bin. 7:58; 8:1-3; 9:1-19 ag Plp. 5:3-6.)

Kaling suyat ay tungor sa tamang panudlo it Maadong Balita, kag plano it Dios sa kaluwasan ag kung pauno kag tawo ay gingtaw-an it pagka-matarong parayan sa pagtu-o kang Kristo.

Riling suyat ay ingpahadag ni Pablo nak katong mga ingtubos it Dios ay nagkakausa pramas wayaey it ni-o mang harang sa lahi it mga Hudyo ag buko Hudyo.

KAG SUYOR IT ROMA

Kag Pagpangamusta *1:1*
Kag mga Paunang Bisaya Tungor sa Maadong Balita *1:2-17*
Kag Tanang Tawo ay Makasal-anan sa Pag-muyat it Dios *1:18—3:20*
Kung Pauno Ginghimo it Dios nak Matarong kag Tawo *3:21—4:25*
Kag Bag-ong Kabuhi Parayan sa Pagtu-o kang Kristo *5:1—8:39*
Kag Plano it Dios Para sa mga Lahi it Hudyo *9:1—11:36*
Kag Bag-ong Pagpangabuhi it mga Nagsusunor kang Kristo *12:1—15:13*
Kag Ministeryo ni Apostol Pablo sa mga Buko Hudyo *15:14-33*
Kag mga Huling Pagpangamusta *16:1-27*

Kag Suyat ni Apostol Pablo para sa MGA TAGA-ROMA

KAG PAGPANGAMUSTA

Mga pinalanggang kahalihan sa pagtu-o raha sa syudad it Roma,*

1 Ako si Pablo nak ulipon ni Kristo Hesus kag nagsusuyat it kali. Ako kag Apostol nak gingtawag ag ginahin it Dios pramas ibantala kag Ida Maadong Balita.

---

* **1:** 1:0 Roma 1:7.

KAG MGA PAUNANG BISAYA TUNGOR SA MAADONG BALITA

2 Kali kag Maadong Balita nak tong una ay
gingpromisa it Dios ag gingpasuyat sa Sagradong
Kasuyatan parayan sa Ida mga propeta nak
nagraya it Ida mensahe. 3 Kaling Maadong Balita
ay tungor sa Ida Anak nak si Hesu-Kristo, nak
naging tawo halin sa usang inanak ni Haring
David. 4 Kali ay tungor ra sa pagka-Dios it ato
Ginoong Hesu-Kristo, ag gingpamatuuran it Dios
nak Sida kag Ida Anak parayan sa rakong gahom
nak ingpakita tong Sida ay gingbanhaw it Ispirito
Santo.
5 Parayan kang Kristo, ako gingbaton kag
kaaduhan it Dios tong Ida gingtugyan sa ako kag
pribilehiyo it pagka-apostol pramas magraya ako
it Maadong Balita sa mga buko Hudyo† sa tanang
lugar. Gingbuot Nida kali pramas sinra ra ay
magtu-o ag magsunor kang Kristo, para dayawon
Sida. 6 Aber kamong mga taga-raha sa Roma ay
naumir rili sa mga ingtawag nak magpakig-usa
kang Hesu-Kristo.
7 Ingsusuyat nako kali para sa inrong mga
pinalangga it Dios raha sa Roma, nak Ida in-
gtawag pramas maging Ida sinakupan.

Kabay pang mapasa-inro kag kaaduhan ag
katimunungan nak halin sa Dios nak ato Tatay
ag halin sa Ginoong Hesu-Kristo.

Kag Hanrom ni Apostol Pablo nak Magpagto sa Roma

† **1:5** 1:5 o “mga Hentil” nak halin sa bisayang Inglis nak “Gentile.”

8 Una sa tanan, nagpapasalamat ako sa Dios
nak ako ingtutuuhan para sa inrong tanan,
dahil kag inro pagtu-o ay nabantog sa bug-os
nak kalibutan. Ag narurunggan it Dios kaling
ako pagpasalamat dahil kang Hesu-Kristo. 9 Sa
atubangan it Dios, nak ako ingsiserbisyuhan
it hugot sa ako tagipusuon parayan sa ako
pagbantala it Maadong Balita tungor sa Ida
Anak, ay Sida kag makakapamatuor nak kada
ako mapangamuyo ay gingsasambit nako kamo.
10 Ag permi ra nako nak ingpapangabay nak
kabay pang ngasing nak huli ay but-on it Dios
nak buksan kag rayan agor ako ay makapanha
raha sa inro.
11 Abang gusto tan-a nako nak magpanha agor
makita nako kamo, pramas maipaabot nako kag
pagpakamaado halin sa Ispirito it Dios para sa
inro ag pakusugon kag inro pagtu-o. 12 Kag
akong gador hanrom ay kitang tanan ay mapaku-
sog dahil sa pagtu-o it usa'g-usa. 13 Mga hali nako
sa pagtu-o, gusto nako nak maayaman ninro
nak hastang ngasing maramong beses gihapon
akong nagplano nak magpanha sa inro, ugaling
yang ay perming inggwa't harang. Gusto ra
nakong magkainggwa raha sa inro it magtu-o
kang Kristo bilang bunga it ako pagbantala it
Maadong Balita, tuyar sa ibang mga lugar it buko
Hudyo nak ako napapagtuan.
14 Obligasyon nako nak ibantala kag Maadong
Balita sa tanang lahi‡ ag klase it tawo, aber di

‡ **1:14** 1:14 o “mga taga-Gresya.” Sa kultura it mga lahi it Hudyo it kato, kali kag usang tawag ninra sa mga buko Hudyo. (Basaha ra sa Rom. 2:9-10; 3:9; 10:12.)

inarayan o waya. 15 Kada ngani rako kag ako
hanrom nak maibantala sa inro kag Maadong
Balita raha sa syudad it Roma.

Kag Gahom it Maadong Balita

16 Waya nak gador ako nahuda nak ibantala
kag Maadong Balita dahil raha kag gahom it Dios
nak makakaluwas sa tanang tawo nak matu-o,
tuna sa mga lahi it Hudyo ag imaw ra sa mga
buko Hudyo. 17 Ingbabantala nako kali kumo
riling Maadong Balita ay gingpapahadag kung
paunong kag tawo ay puyding maging matarong
sa pagmuyat it Dios. Kaling pagka-matarong
ay parayan sa pagtu-o yang, tuyar ngani sa
nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan, “Kag tawong
inghimo it Dios nak matarong parayan sa ida
pagtu-o ay magkakainggwa't kabuhi nak waya't
katapusan.”§

KAG TANANG TAWO AY MAKASAL-ANAN SA PAGMUYAT IT DIOS

18 Gingpapakita it Dios nak halin sa langit
kag Ida kahangit laban sa tanang naghihimo
it kayainan ag nagsusuway sa Ida. Kag inra
mayaing ging-iisip ag ginghihimo ay imaw it nag-
pupugong sa inra pagkaintyendi it kamatuuran
tungor sa Ida. 19 Katong kahangit it Dios ay
gingpapakita laban sa kayainan it tawo, dahil
katong kaayaman tungor sa Dios nak puyding
maayaman it tawo ay maathagey hina sa inra,
kumo kag Dios mismo kag nagpapahadag sa inra
tungor hali. 20 Tuna pa sa pagtuga it kalibutan,
maathagey sa tawo nak aber kag Dios ay indi

§ **1:17** 1:17 Hab. 2:4b.

makita kag Ida gahom ay waya't katapusan ag
Sida ay matuor nak Dios. Kada waya't puyding
ibalibar kag tawo nak waya sinra it ayam tungor
sa Dios.
21 Dahil aber nagsusuyor sa inra isip nak
inggwa't Dios, waya gihapon ninra gikikilay-
a Sida bilang Dios ag waya ra aber pasala-
matan Sida. Kundi kag inra kaisipan ay naging
waya't puyos ag kag inra buot ay naruyman.
22 Nagsisiling sinra nak sinra ay maayam pero
sa kamatuuran sinra ay pay waya't isip. 23 Imbis
nak dayawon ninra kag mahimayaong Dios nak
waya't kamatayon, kag inra gingdadayaw ay mga
dios-diosan nak inra gingkurtihan nak kahitsura
it tawo, pispis, hadop ag sawa.
24 Ngani, pinabad-an yangey sinra it Dios nak
tumanon kag inra mayaing hanrom agor inra
mahimo kag aber niong malaw-ay ag kahuhu-
dang butang sa usa'g-usa. 25 Imaw kali kag
inra inghuman dahil gingtalikuran ninra kag
kamatuuran tungor sa Dios pramas patihan
kag kabakakan. Dahil gingdadayaw ninra ag
gingsiserbisyuhan kag mga butang nak gingtuga
it Dios, imbes nak Sida nak Nagtuga ay imaw kag
dapat adayawon hastang sa waya't katapusan.
Kabay pa.
26 Dahil dili, gingpabad-an sinra it Dios nak
himuon kag mga kahuhudang hanrom it inra
yawas. Ag aber kag mga kabade, ibay ra kag han-
rom it inra yawas. Kag inra mga kapwa kabade
kag inra gustong makaubay, buko nak kayake.
27 Imaw ra kag mga kayake. Gingtalikuran
ninra kag tamang pag-ubay sa mga kabade ag

imbes nak kina, kag inra kapwa kayake kag inra gingpapaka-hanap nak makaubay. Ag naghihimo sinra it kahud-anan parayan sa inra pagubay sa kaparehong kayake. Kada aparusahan sinra it angay para sa mga malaw-ay nak inra inghihimo.

28 Ag usa pa, dahil waya ninra gitataw-e it importansya kag kamatuuran nak inra naayaman tungor sa Dios, sinra ay Ida gingpabad-an nak tumanon kag inra malaw-ay nak kaisipan nak nagraraya sa inra sa paghimo it mga butang nak indi dapat himuon. 29 Sinra ay ulipon it tanang klase it kasal-anan ag kayainan. Sinra ay buko tadlong, sinra ay mga hakog ag mahingabuton, nagpapangmatay it tawo, palaaway, maayo magpangluko ag magpahimot. Sinra ra ay mga nagpapanglibak, 30 mga nagpapanira it inra isigkatawo ag mga laban sa Dios, mga matugas it uyo, matinaas-taason, hadakon, ag imaw it inghahalinan it gulo, ag waya't pagtahor sa maguyang.

31 Sinra ay waya't kaisip-isip, indi masaligan, waya't pagpalangga ag waya't kaluoy sa kahimtangan it iba. 32 Aber ayam ninra nak matarong kag Dios sa Ida pagsiling nak aparusahan Nida kag mga naghihimo it kina, ay padayon gihapon kag inra pagtuman. Ag buko yang kina, kundi nasasadyahan pa sinra kung sinra ay ingpapatuyaran.

2

Kag Matarong nak Paghusgar it Dios sa Tawo

1 Ngasing, siguro ging-iisip ninro nak angay
yang nak parusahan it Dios kag mga tuyar nak
mayaing tawo. Pero mag-andam ra kamo sa
paghusgar sa iba. Dahil kung kag inro ginghi-
himo ay pareho sa inra ay waya kamo it puyding
ahimuong rason pramas indi ra kamo maparusa-
han. Kumo habang naghuhusgar kamo sa iba
ay pay inghuhusgaran ra ninro kag inro sarili
nak dapat rang parusahan it Dios. 2 Ag ayam
nak gador nato nak kag paghusgar it Dios sa mga
naghihimo it tuyar nak kayainan ay kumporme
sa kaklaruhan. 3 Kada kamo nak naghuhusgar
sa inra mayaing buhat habang kamo ay imaw ra
kag inghihimo, ay daey ninro'g isipa nak kamo
ay makakaiwas sa kaparusahan it Dios. 4 Ag
daey ra ninro'g isipa nak maisot yang kag inro
mga sala ag waya kamo it salabtanon, kumo
sa subrang buot ag mahabang pagpasensya it
Dios. Buko baga ninro ayam nak dahil sa Ida
kabuot ay ingtataw-an kamo Nida it oras nak
maghinuysoy?
5 Pero dahil yang sa inro katugasan it uyo,
waya gihapon kamo gihinuysoy. Kada gingru-
rugangan ninro kag parusa it Dios para sa inro
sa adlaw it Ida paghusgar. Kato kag kahahadlok
nak adlaw kung sauno ipakita Nida kag Ida
matarong nak paghusgar ag rakong kahangit sa
kasal-anan it tawo. 6 Sa adlaw nak kato abayusan
it Dios kag bawat tawo kumporme sa inra
nahimo.* 7 Ag kag mga tawo nak nagtitinguha
sa paghimo it maado, kumo sinra ay nagsasalig

* **2:6** 2:6 Sal. 62:12 ag Kab. 24:12.

nak ataw-an sinra it balor it Dios ay maagom
it kabuhi ruto sa Ida kahimayaan sa langit
hastang sa waya it katapusan. Ngani, ataw-an
nak gador sinra it Dios it kabuhi nak waya't
katapusan. 8 Pero kag mga tawo nak kag ging-
uuna ay kag inra sariling hanrom ag waya gi-
papati sa kamatuuran halin sa Dios, ag padayon
nak naghihimo it kayainan ay makakaagom it
rakong kahangit ag pagparusa it Dios. 9 Matuor
nak tanang tawo nak naghihimo it mayain ay
makakaagom it grabing hapros ag kahirapan,
unang-una sa mga lahi it Hudyo ag imaw ra
sa mga buko Hudyo.† 10 Pero kag tanang tawo
nak naghihimo it maado ay magkakainggwa it
katimunungan ag ataw-an sinra it balor it Dios
ruto sa kahimayaan, unang-una sa mga lahi it
Hudyo ag imaw ra sa mga buko Hudyo.‡ 11 Dahil
kag Dios ay waya't pinilian sa Ida paghusgar.§
12 Kada, kag mga buko Hudyo nak nakakasala
ag waya't ayam sa Kasuguan ni Moises, ay
aparusahan, pero kali ay buko basi sa Kasug-
uan. Ag kag mga lahi it Hudyo nak nakakasala
nak inggwa't ayam sa Kasuguan ni Moises, ay
aparusahan basi sa Kasuguan. 13 Dahil kag mga
tawo nak inghihimo it Dios nak matarong sa Ida
pagmuyat ay buko katong nagrurungog yang it
Kasuguan, kundi katong mga nagtutuman ra dili.
14 Ngani, kag mga buko Hudyo nak waya't
ayam sa Kasuguan ni Moises, pero kung kausa
nagsusunor gihapon sinra sa kaaduhan nak

† **2:9** 2:9 o “mga taga-Gresya.” (Basaha ra sa Rom. 1:14.) ‡ **2:10** 2:10 o “mga taga-Gresya.” § **2:11** 2:11 Basaha ra sa Deu. 10:17.

ingsisiling it kina, ay inra ingpapamatuor nak
hina sa inra isip ay inggwa it kasuguan nak
nagtutudlo sa inra. 15 Kag inra ginghihimo nak
maado ay nagpapakita nak kag gingtutudlo sa
Kasuguan ay hina sa inra tagipusuon. Ag kag
inra kunsensya it nagpapamatuor kung kag inra
ginghihimo ay maado o buko. 16 Ngani, tuyar
kali kag matatabo sa adlaw it huling paghusgar
it Dios sa tawo. Itugyan Nida kang Kristo
Hesus kag paghusgar sa tanan, aber katong mga
nakatago nak buko ayam it ibang tawo. Imaw
kali kag ako ingsisiling pag nagtutudlo ako it
Maadong Balita.

Kag Nahanungor sa mga Lahi it Hudyo ag sa Kasuguan

17 Kamo nak ako mga kalahing Hudyo, ging-
papagmarako nak gador ninro kag inro pagka-
Hudyo ag nagsasalig kamo nak parayan sa
pagtuman sa Kasuguan ni Moises* kamo ay
maluluwas. Gingpapahambog ra ninro kag inro
sarili dahil sa inro pagkakilaya kuno sa Dios,
kumo gingtaw-an Nida kamo it Ida Kasuguan.
18 Ayam ninro kag kabubut-on it Dios ag kung ni-
o kag pinaka-maado, kumo kamo ay gingtudluan
it Kasuguan. 19 Ag kag pagkamuyat ninro
sa inro sarili ay kamo'y kag pinaka-maayong
manunudlo para sa mga tawo nak pay bulag sa
kamatuuran tungor sa Dios, ag pay kamo'y kag

* **2:17** 2:17 Kag Kasuguan ni Moises kag nagpapahadag sa mga Hebreo kung ni-o kag inghahanap it Dios sa tawo nak Ida pinili. Kali kag nagpapakita sa inra kung ni-o kag tama ag sala.

puyding magta-o it kahadagan sa mga naruruyman kag kaisipan. 20 Sa isip ra ninro, kamo'y kag makakata-o it kahadagan sa mga tawong pay waya't kaayam-ayam ag sa mga waya pa it buot, kumo ingpapamutang ninro kag inro sarili nak kamo'y it pinaka-maayam tungor sa kamatuuran dahil kamo it ingtugyanan it kaling Kasuguan.

21 Kada ngani kamo nak nagtutudlo sa iba ay dapat ra ninrong tudluan kag inro sarili? Kamong mga nagtutudlo sa iba nak "Indi magpanakaw," waya ra aboy kamo gipapanakaw? 22 Kamong mga nagtutudlo sa iba nak "Indi magpangawatan," waya ra aboy kamo gipapangawatan? Ag kamo nak napapayain sa mga dios-diosan, ay buko ra baga mayain para sa inro nak magsuyor sa inra mga templo pramas magpanakaw?† 23 Kamo ay nagpapahambog nak hina sa inro kag Kasuguan nak ingta-o it Dios pero kag Dios ay inro gingpapahud-an parayan sa pagsuway ninro sa Kasuguan. 24 Tamang gador kag nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak, "Dahil sa inro kag Dios ay gingmamayain

† **2:22** 2:22 Siling ni Pablo, kag ugali it ibang mga lahi it Hudyo ay pakitang tawo yang dahil ingsusunor matuor ninra kag ibang kasuguan tuyor sa "Dios yang kag dapat dayawon," pero inra ra ingsusuway kag ibang kasuguan Nida tuyar sa "Bawal magpanakaw." Kag usang halimbawa it kali ay nagpapangbaoy sinra it mga dios-diosan ag iba pang mga butang nak buyawan ag pilak halin sa mga templo it mga dios-diosan agor ibaligya. Kada pay inra gihapon gingdadayaw kag mga dios-diosan. Kag ibang halimbawa it kali kag inra pagpanakaw sa Dios ay tong waya sinra gitata-o it tamang pagta-o halin sa inra kinitaan para sa Dios. (Basaha sa Mal. 3:8.)

it mga buko Hudyo.”‡

25 Matuor nak di balor kag pagiging tuli sa
inro nak mga lahi it Hudyo bilang tanra nak
kamo ay mga katawuhan it Dios, kung tumanon
ninro kag Kasuguan. Pero kung waya ninro
gitutumana kali kag inro pagpatuli ay waya't
puyos ag kamo ay pareho yang gihapon sa mga
buko Hudyo nak mayado sa Dios. 26 Ag imaw ra,
kung kag mga buko Hudyo nak waya natutuli,
pero ingtutuman kag kaaduhan kumporme sa in-
gsisiling sa Kasuguan, ay dey abilangoney sinra
it Dios nak pay Iday katawuhan nak natuliey.
27 Ngani, kaling mga buko Hudyo ay pay inra
ingpapakita kag kasal-anan ninrong mga lahi it
Hudyo, dahil kamo nak tuliey nak gingtugyanan
it Ida Kasuguan ay nagsusuway gihapon.

28 Dahil kag ingkikilayang matuor nak lahi it
Hudyo ay kato bagang ingbibilang nak matuor
nak katawuhan it Dios, ag buko katong usang
nakikilaya yang nak halin sa ato lahi. Ag kag
pagkatuli ra nak imaw kag ingtataw-an it im-
portansya it Dios ay buko katong ginghuhuman
sa usang parti it yawas yang. 29 Kundi kag
mga lahi it Hudyo nak ingkikilayang matuor nak
katawuhan it Dios ay katong inggwa't pagbag-o
sa ida tagipusuon. Ag usa pang importante sa
pagmuyat it Dios ay kag ingsisiling nak matuor
nak pagkatuli. Ag kali ay buko katong pagpatuli
kumporme sa Kasuguan ni Moises kundi kag
pagbag-o sa tawo it Ispirito it Dios. Kag tawong

‡ **2:24** 2:24 Basaha ra sa Eze. 36:22 ag Isa. 52:5.

tuyar kali ay mabaton it pagpuri halin sa Dios,
buko halin sa ida isigkatawo.

3

Kag Bintaha it Pagiging Lahi it Hudyo

1 Ay siguro nagpapangutana kamo sa inro sarili
kung ni-o kag bintaha it pagka-Hudyo ag tuli,
kumo buko dahil sa ato lahi ag pagiging-tuli,
kada kita ay ingbabaton it Dios? 2 Sa klaro yang,
maramo talaga kag bintaha. Una sa tanan, kita
kag gingtugyanan it mga bisaya it Dios.
3 Pero masiling kamo, “Ni-o kag puyos it kina
kung inggwa't mga lahi it Hudyo nak waya
gitutuman sa mga nakasiling raha? Kag gustong
bisayahon baga it kina ay indi ra masaligan kag
Dios nak tumanon kag Ida mga gingpromisa?”
4 Kag Dios pa ara! Aber kag tanang tawo ay
bakakon, imposibling kag Dios ay magbinakak sa
Ida gingbibisaya. Dahil tuyar kali kag nakasuyat
sa Sagradong Kasuyatan tungor sa Ida,

“Pag Ikaw ay nagbibisaya, siguradong naaaya-
man it tawo
nak tamang gador kag Imo gingbibisaya.
Ag aber inggwa ra't magkuntra sa Imo,
imposible nak Ikaw ay mapirde.”*

5 Pero kag rason it iba ay, kung parayan sa
karamuon it amo pagpakasala ay lalong makita
kag pagka-matarong it Dios, ay buko tama nak
ahusgaran Nida kami! Kali ay pilosopong rason
yang it mga tawo. 6 Ag syempre kali ay buko
tama! Dahil kung buko matarong kag Dios,

* **3:4** 3:4 Sal. 51:4.

ay hariin ara gihalin kag Ida karapatan nak
maghusgar sa mga tawo?
7 Ag baka magrason ray kag iba, “Kung
parayan sa ako pagbinakak ay lalong madayaw
kag Dios ag makita kag pagka-matuor it Ida
mga bisaya, ay asing aparusahan pa Nida akong
makasal-anan?” 8 Kinang mga tawo nak tuyar,
kag inra rason ay, “Maado pang mayain yangey
kag ato ahimuon, kung kag resulta yang ra ay
maado!” Inggwa it mga tawo nak nagpapanira
sa ako nak nagsisiling nak tuyar kuno kag ako
gingtutudlo. Pero buko! Kada dapat yang
sinrang parusahan it Dios.

Waya it Tawong Matarong sa Pagmuyat it Dios

9 Ni-o ngasing kag ato masisiling? Mas maado
baga kag pagtratar it Dios sa amo nak mga
lahi it Hudyo kisa sa inrong mga buko Hudyo?
Buko kina matuor! Dahil tuyar sa ako dating
ingsisiling, kag tanang tawo ay asa irayom it
gahom it kasal-anan, lahi it Hudyo man o buko.†
10 Kumo gingsisiling sa Sagradong Kasuyatan,
“Waya nak gador it tawong maado!
11 Waya't aber usang nakakaintyendi tungor sa
Dios,
ag waya nak gador it nagtitinguha nak makilaya
Sida.
12 Tanan sinra'y nagtalikor sa Ida,
kada sinra ay mga wayaey puyos.
Waya nak gador it tawong naghihimo it maado!
Waya, aber usa!”‡

† **3:9** 3:9 o “mga taga-Gresya.” ‡ **3:12** 3:10-12 Sal. 14:1-3; 53:1-3.

13 “Kag mga bisayang nagliliwas sa inra yuba ay
puro kayainan,
nak pay abridong yuyubngan.
Kag inra bibig ay puno it karadaan.”§
“Ag sa irayom it inra rila ay inggwa it pay dalit
it sawa.”*
14 “Kag nagliliwas sa inra yuba ay puro pagpahi-
mot ag pagpasipala.”†
15 “Sinra ay nagpapangmatay nak raan.
16 Aber hariin sinra magpagto ay nagbibilin it
kasiraan ag kalisuran.
17 Buko ninra ayam kag parayan it maadong
pagsinunranan ag katimunungan.”‡
18 “Waya nak gador sinra it kahadlok
sa Dios.”§

19 Ag ayam nato nak kag tanang nakasuyat sa Kasuguan ay ingta-o para sa atong mga lahi it Hudyo nak nagpapasakop rili. Kada waya't makakasiling nak sida ay waya't sala sa oras kung sauno ahusgaran it Dios kag bug-os nak kalibutan. 20 Ngani, waya nak gador it tawo nak matarong sa pagmuyat it Dios parayan sa pagtuman it Kasuguan, kumo kag Kasuguan ay ingtata-o pramas ipakita nak kag tawo ay makasal-anan.

KUNG PAUNONG GINGHIMO IT DIOS NAK MATARONG KAG TAWO

21 Pero ngasing, gingpakitaey it Dios kag Ida plano kung pauno kag tawo ay maging matarong sa Ida pagmuyat ag kali ay buko parayan sa

§ **3:13** 3:13a Sal. 5:9. * **3:13** 3:13b Sal. 140:3. † **3:14** 3:14 Sal. 10:7. ‡ **3:17** 3:17 Isa. 59:7-8. § **3:18** 3:18 Sal. 36:1.

pagtuman sa Kasuguan ni Moises. Ag imaw
kali kag ingpapamatuuran sa Kasuguan mismo
ag sa ingsuyat it mga propeta. 22 Kag parayan
yang kung pauno kag tawo ay puyding maging
matarong sa pagmuyat it Dios ay kag pagtu-o
yang kang Hesu-Kristo. Ag kag Dios ay waya't
pinilian. 23 Kali ay dahil kag tanang tawo ay
nakasala ag waya't aber usang karapatdapat sa
Ida pagmuyat. 24 Pero dahil sa Ida waya't badar
nak kaaduhan sa ato ay Ida kita inghimong
matarong sa Ida pagmuyat parayan sa pagtubos
ni Kristo Hesus sa ato. 25 Gingparaya Sida
it Dios sa kalibutan pramas mamatay bilang
inughalar, agor parayan sa Ida rugo puyding
mapatawar kag aber siong tawo nak magtu-o sa
Ida. Ginghimo kali it Dios pramas Ida ipakita
nak matarong Sida ag imposible nak indi Nida
giparusahan kag mga tawong nakasala. Aber
it katong una ay nupay ingpalampas yang Nida
kag mga kasal-anan nak inghimo it mga tawo
nak imaw tan-a ninra it ikakaparusa. 26 Pero
ngasing, gingpakitaey it Dios kag Ida mahabang
pasensya kumo waya Nida gibaliwaya-a kag inra
mga sala it kato, kundi ging-umir Nida kina sa
tanang mga sala nak gingpas-an ni Hesus sa
krus. Dili ay makikita ra nato nak matarong kag
Dios ag inghihimo ra Nida nak kag mga tawo ay
magiging matarong sa Ida pagmuyat parayan sa
inra pagtu-o kang Hesus.

27 Ay inggwa aboy kita it puyding ipahambog?
Waya nak gador, kumo buko kag ato pagtuman
sa Kasuguan kag puyding maging rason pramas
kita'y maging matarong sa pagmuyat it Dios,

kundi kag ato pagtu-o kang Kristo, 28 kumo
nagsasalig kita nak kag tawo ay inghimong
matarong sa pagmuyat it Dios parayan sa pagtu-
o ag buko parayan sa pagtuman sa Kasuguan.
29 Ag usa pa, kag Dios ay buko Dios yang it
mga lahi it Hudyo, kundi Dios ra it mga buko
Hudyo, 30 kumo usa yang kag Dios. Ag aber
maging lahi it Hudyo o buko,* ay waya gihapon it
ibang parayan kung pauno kag tawo ay puyding
maging matarong sa Ida pagmuyat puyra yang
sa pagtu-o. 31 Kag gustong bisayahon it kaling
ako ingsisiling sa inro ay abaliwayaon baga nato
kag Kasuguan? Indi! Dahil kung nagtutu-o kita
kang Hesu-Kristo atumanon ra nato kung ni-o
kag matuor nak gustong bisayahon it Kasuguan.†

4

Kag Pagbilang it Dios kang Abraham nak Matarong sa Ida Pagmuyat

1 Ngasing, aisipon nato kag narayanan it
pinaka-tatay namong mga lahi it Hudyo nak si
Abraham. Ni-o kag basihan kung asing inghimo
sida it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat?
2 Kung halimbawa, sida ay inghimo it Dios nak

---

* **3:30** 3:30 o “aber sinra ay mga tuli o buko tuli.” Sa Bibliya kag tawag sa mga lahi it Hudyo sa bisayang Griyego ay tuli ag kag tawag sa mga buko Hudyo ay buko tuli. Basaha ra sa Glosaryo kag tungor sa “Pagtuli.” † **3:31** 3:31 Kag ingtitinguha nak tumanon dili it mga nagtutu-o kang Kristo ay kag kaaduhan it mga Kasuguan ni Moises, buko kag mga paghalar it hadop ag iba pa nak tuyar it kina, nak bukoey kinahangyan tuna tong namatay si Kristo bilang halar para sa mga sala it tanang tawo.

matarong sa Ida pagmuyat dahil sa maadong
buhat nak ida inghimo, inggwa talaga sida it
dapat ipagmarako. Pero sa kamatuuran indi sida
dapat magmarako sa atubangan it Dios. 3 Dahil
ni-o kag gingsisiling sa Sagradong Kasuyatan?
Di baga nakasuyat nak nagtuong gador si Abra-
ham sa Dios, kada gingbilang sida it Dios nak
matarong?*
4 Kung inggwa't tawong nagtatrabaho ag sida
ay gingsuhuyan, indi kita magsiling nak kinang
ida suhoy ay regalo, kundi tama yang nak
suhuyan bilang kabadaran it ida pagpangabud-
lay. 5 Pero kag tawo nak waya nagsasalig sa ida
maadong buhat pero nagtutu-o sa Dios, ay imaw
it Ida abilangon nak matarong, dahil kag Dios
ay imaw it naghihimo sa tawong makasal-anan
nak maging matarong sa Ida pagmuyat. 6 Imaw
ra kali kag gustong bisayahon ni Haring David
tong gingbisaya Nida kag tungor sa kasadya nak
ingtata-o it Dios sa tawo nak Ida gingbibilang nak
matarong, ag waya Nida gimumuyati kag inra
binuhatan.
7 “Abang buynas katong mga tawo
nak kag inra mga pagsuway ay ging-
patawarey it Dios,
ag katong inra mga sala ay gingpayaey Nida.
8 Abang buynas kag mga tawo
nak kag mga sala ay indiey Nida girumru-
mon.”†
9 Hay! Ngasing, para yang baga sa mga lahi
it Hudyo nak tuli kaling rakong pagpakamaado

* **4:3** 4:3 Basaha ra sa Hen. 15:6. † **4:8** 4:7-8 Sal. 32:1-2.

nak puyding mapatawar kag inra mga sala?
Buko! Kali ay para sa buko Hudyo ra aber
buko tuli. Amuyatan ray nato kag gingsisiling
sa Sagradong Kasuyatan kung pauno nagtu-o si
Abraham sa Dios, kada ingbilang sida it Dios nak
matarong sa Ida pagmuyat. 10 Isipon nato kung
kauno kali natabo. Kali baga ay natabo bag-
o si Abraham ay nagpatuli o pagkatapos it ida
pagpatuli? Sa kamatuuran kali ay natabo habang
waya pa sida natutuli, buko pagkatapos.‡
11 Ngani, gingtuli sida bilang tanra nak sida ay
gingbilangey it Dios nak matarong dahil sa ida
pagtu-o, aber it katong waya pa sida natutuli.
Kada si Abraham ra kag Pinaka-tatay it tanang
mga nagtutu-o sa Dios ag kag inra pagtu-o ay
imaw kag rason kung asing sinra ay ingbilangey
nak matarong, aber waya pa sinra natutuli.
12 Tuyar ra, sida kag pinaka-tatay it tanang lahi it
Hudyo nak nagpatuli. Pero sida kag inra pinaka-
tatay buko dahil yang nak sinra ay tuliey, kundi
dahil sinra ay nagtu-o tuyar kang Abraham it
kato nak aber waya pa sida natutuli ay nagtuoy.

Kag Promisa ay Matutupar Parayan sa Pagtu-o

13 Nagpromisa kag Dios kang Abraham ag sa
ida mga inanak nak sinra kag mapanubli it
kalibutan. Pero kag rason kung asing kali ay
gingpromisa it Dios kang Abraham ay buko dahil

‡ **4:10** 4:10 Tuna tong nagtu-o si Abraham sa Dios, sida ay ingbilangey nak matarong sa Ida pagmuyat. (Basaha ra sa Hen. 15:1-6.) Katorsing tuigey kag nakalipas tuna tong sida ay nagtu-o bag-o sida ingtuli. (Basaha ra sa Hen. 17:10-14.) Basaha ra sa Glosaryo kag tungor sa “Pagtuli.”

sa ida pagtuman sa Kasuguan kundi dahil sida
ay nagtu-o, ag sida ay ingbilang nak matarong
it Dios. 14 Dahil kung kag mabaton yang it
ingpromisa it Dios ay katong mga nagtutuman
yang it Kasuguan ay dey waya't puyos kag inro
pagtu-o. Ag imaw ra, waya't puyos kag promisa
it Dios kumo indi ninra kayang tumanon kag
tanang Kasuguan. 15 Dahil kag Kasuguan ay
imaw kag rason kung asing dapat parusahan
kag waya gitutuman dili, kumo kung waya it
Kasuguan ay waya ra it masuway dili.
16 Kada ngani mahadag nak gador kag ing-
promisa it Dios ay matutupar yang sa tawo nak
inggwa it pagtu-o aber waya sinra nagtutuman
sa Kasuguan it mga lahi it Hudyo. Kaling pagtu-
o ay ingta-o it Dios dahil sa Ida kaaduhan para
sa tanang nagtutu-o sa Ida tuyar kang Abraham.
Dahil dili sida kag pinaka-tatay natong tanan nak
mga nagtutu-o sa Dios. 17 Dahil nakasuyat sa
Sagradong Kasuyatan,
"Ahumanon ka nako nak tatay it maramong mga
nasyon."§
Ag natupar kina dahil si Abraham kag pinaka-
tatay natong tanan sa pagmuyat it Dios. Ag
kaling Dios nak Ida ingtutuuhan, Sida ra kag
nagkainggwa it gahom nak magbanhaw sa mga
minatay ag magtuga sa tanang butang nak waya
pa.
18 Para kang Abraham, nagpati nak gador
sida nak kag gingpromisa it Dios ay matutupar,
aber kali ay pay imposibling matupar. Ag

§ **4:17** 4:17 Hen. 17:5b.

kali kag parayan kung paunong sida ay naging
Pinaka-tatay it maramong nasyon kumporme sa
gingbisaya it Dios sa Ida pagsiling, “Kag ramo it
imo magiging inanak ay magiging tuyar sa ramo
it mga bituon.”* 19 Ag tong gingsiling it Dios
kinang bisayang kina, kag yawas ni Abraham
ay pay minatay dahil sa ida edad nak pa-usang
gatosey nak tuig, kada pauno sida magiging tatay
it mga inanak? Ag laloey kag ida asawa nak si
Sara ay baog. Pero aber tuyar, waya si Abraham
giruha-ruha it pagtu-o. 20 Ag waya nak gador
sida igruha-ruha nak atuparon it Dios kag Ida
gingpromisa, ag lalo pang nagrako kag ida pagtu-
o habang padayon kag ida pagdayaw sa Dios.
21 Dahil kumbinsido nak gador si Abraham nak
inggwa't sarang kag Dios nak tuparon kag Ida
gingpromisa.

22 Kada gani kag ida pagtu-o kag rason nak
kung asing gingbilang sida nak matarong it Dios.
23 Ag kaling mga bisaya nak nagsisiling nak
gingbilang sida it Dios nak matarong ay buko
yang gingsuyat para kang Abraham,† 24 kundi
para ra sa ato! Dahil tuyar ra sa ida, kita ay
gingbilang it Dios nak matarong, kumo sa ato
pagtu-o sa Ida nak nagbanhaw kang Hesus nak
ato Gino-o. 25 Matuor nak gingpasugtan it Dios
nak si Hesus ay mamatay alang-alang sa ato
mga kasal-anan, ag gingbanhaw Sida agor kita
ay ahimuong matarong sa Ida pagmuyat.

---

* **4:18** 4:18 Hen. 15:5. † **4:23** 4:23 Basaha ra sa Hen. 15:6b.

5

KAG BAG-ONG KABUHI PARAYAN SA PAGTU-O KANG KRISTO

1 Kada ngasing, kumo ginghimoy kita it Dios
nak matarong sa Ida pagmuyat parayan sa pagtu-
o sa ato Ginoong Hesu-Kristo, nagkainggwa kita
it maadong relasyon sa Dios. 2 Parayan ra sa
ato pagtu-o kang Hesu-Kristo, napasa-ato kag
kaaduhan it Dios nak ato naaaguman ngasing.
Ag abang rako ra kag ato kasadya dahil in-
gpapaabot nato nak maaguman sa langit kag
waya't kaparehong kahimayaan it Dios. 3 Ag
buko yang dapat nak kita'y maging masadya,
kundi masadya kita sa ato nadadangatan nak
kahirapan, kumo ayam nato nak kag bunga
it ato pagiging matibay sa pagtu-o sa tunga it
kahirapan ay pagtiis. 4 Ag pag kita ay nagtitiis it
kahirapan habang padayon kitang nagtutu-o ay
namumuot kag Dios sa ato. Ag kag bunga it kali
ay magkakainggwa kita it pag-asa nak atuparon
it Dios kag Ida mga promisa. 5 Ag kaling ato pag-
asa sa Ida mga promisa ay indi magraya sa ato
sa kahud-anan dahil ayam nato nak atuparon
Nida kag Ida ingbisaya, kumo gingpapabatyag
it Dios hali sa ato tagipusuon kag Ida rakong
pagpalangga parayan sa presensya it Ispirito
Santo nak Ida ingta-o sa ato.

6 Marako kag pagpalangga it Dios sa ato, kumo
tong nag-abot kag tamang oras nak gingbuot
it Dios habang waya nak gador kita it kakaya-
han nak luwason kag ato sarili, ay namatay
si Kristo alang-alang sa ato nak mga makasal-
anan. 7 Ay pambihirang gador nak kag usang

tawo ay nakahanrang mamatay para sa iba, aber
maado pa katong tawo. Ugaling para sa usang
tawong maado it kabubut-on, minsan inggwa ra
it tawong masupog nak hanrang itaya kag ida
kabuhi. 8 Pero gingpakita it Dios kag Ida rakong
pagpalangga sa ato, dahil aber kita ay padayon
nak nagkakasala, ay namatay si Kristo para sa
ato.
9 Kada, kumo kita ay ginghimoy it Dios nak
matarong parayan sa pagbuhos it rugo ni Kristo,
lalo pang maluluwas kita sa kaparusahan it Dios.
10 Dahil aber it kato pa nak kita ay mga kaaway
pa it Dios dahil sa ato mga sala, ginghimo Nida
kag parayan kung pauno kita ay mapasag-uli sa
Ida. Ginghimo Nida kali parayan sa kamatayon
it Ida Anak. Kada ngasing, lalo pang ingpapaabot
nato nak maluwas kita sa kaparusahan nak
dapat tan-a'y ato maaguman sa palaabuton, dahil
gingpasag-uliey kita it Dios parayan sa kabuhi it
Ida Anak, kumo Sida ay nabanhawey. 11 Pero
buko yang kina, kundi magkinasadya ra kita
dahil sa ato pagpakig-usa sa Ida parayan sa ato
Ginoong Hesu-Kristo nak imaw ra kag parayan it
ato pagpasag-uli sa Dios.

Kag Resulta it Ginghimo ni Adan ag Ginghimo ni Kristo

12 Ngasing, ikonsidera nato kag resulta it
ginghimo ni Adan ag kag ginghimo ni Kristo.
Katong usa yang nak tawo, nak imaw si Adan
kag nagkasala tong primero ag ruto nagtuna kag
pagkakasala it tanang mga tawo sa kalibutan.
Ag kag resulta it ida sala ay gingparusahan
sida it kamatayon. Kada kag tanang tawo sa

kalibutan ay mamamatay ra kumo sinrang tanan
ay nagkasala ra. 13 Ag tuna kang Adan hastang
tong ingta-o it Dios kag Kasuguan kang Moises,
kag tawo ay padayon nak nagkakasala. Pero
dahil ngani waya pa it Kasuguan hastang tong
ingta-o kali, kada kag inra kasal-anan ay waya
gibibilanga nak pagsuway sa Kasuguan. 14 Ngani,
aber waya sinra gisusuway sa ingbabawal it
Dios tuyar kang Adan, ayam nato nak nagkasala
sinra, kumo tuna sa kapanahunan ni Adan
hastang kang Moises kag tawo ay padayon nak
namamatay.

Kaling mga nahanungor kang Adan ay ing-
gwa't gustong bisayahon nak ingpapatuyar sa
inghimo ni Kristo nak nag-abot pagkatapos kang
Adan.

15 Pero iba nak gador kag resulta it sala ni Adan
ag kag resulta it regalo nak ingta-o ni Kristo,
dahil sa Ida rakong kaaduhan sa tawo. Una,
parayan sa sala ni Adan, kag tanang tawo ay
gingparusahan it kamatayon. Pero sa kaaduhan
it Dios, mas rako kag balor it regalo nak Ida ingta-
o sa tanan parayan kang Hesu-Kristo.

16 Ag inggwa ra it pagkakaiba kaling ruha. Sa
usa yang nak pagkasala ni Adan kag tanang tawo
ay ginghusgaran nak makasal-anan ag dapat nak
parusahan. Pero iba nak gador kag kaaduhan
nak ta-o it Dios parayan kang Kristo, nak aber
maramo kag mga sala it tawo, puyde gihapon
sinrang himuon it Dios nak matarong. 17 Matuor,
kag tanang tawo ay dapat nak mamatay dahil
sa sala it usa, nak imaw si Adan, pero kag
resulta ray it inghuman it usang naging tawo

nak imaw si Hesu-Kristo, ay mas maado. Dahil
parayan sa Ida, kag tanan nak nakaagom it
rakong kaaduhan ag pagka-matarong nak ingta-
o it Dios, ay makakaagom it kabuhi nak waya't
katapusan kaibahan ni Kristo sa Ida paggahom
sa langit.
18 Kada, kag resulta it usang sala ni Adan, ay
kag tanang tawo ay ginghusgaran it kamatayon.
Pero dahil ray sa usang ginghimo ni Kristo,
ay kag tanang tawo ay puydey nak himuon it
Dios nak matarong agor sinra ay magkainggwa
it kabuhi nak waya't katapusan. 19 Imaw ra
dahil sa pagsuway it usang tawo, kag tanang
tawo ay naging makasal-anan. Pero dahil ray
sa pagsunor it usang tawo, ngasing ay puydey
sinrang maging matarong sa pagmuyat it Dios.
20 Pagkalipas it mahabang panahon, kag Dios
ay nagta-o it Kasuguan sa mga tawo agor maaya-
man ninra kung pauno it rako kag inra kasal-
anan. Pero aber ni-o't rako kag inra mga sala,
mas lalong marako kag kaaduhan it Dios. 21 Kada
tuyar sa paggahom it kasal-anan sa tanang tawo,
nak kung hariin kag bunga it kina permi ay ka-
matayon, ay imaw ra kag paggahom it kaaduhan
it Dios sa ato, nak kung hariin kag bunga ra it
kina ay pramas kita'y maging matarong sa Ida
pagmuyat ag maaguman nato kag kabuhi nak
waya't katapusan, parayan kang Hesu-Kristo nak
ato Gino-o.

6

*Nagpakig-usay Kita sa Kamatayon ag sa Bag-
ong Kabuhi ni Kristo*

1 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Maado
baga kung mapadayon kita sa pagpakasala agor
lalong makita pa kag abang rako nak kaaduhan
it Dios sa ato? 2 Syempre indi! Dahil tungor sa
sala, pay namatayey kita sa ato dating makasal-
anang pagpangabuhi ag nabag-oy kita. Kada
asing mapadayon pa ara kita sa makasal-anang
pagpangabuhi? 3 Buko baga ninro ayam nak
kag pagbawtismo sa ato ay bilang tanra nak
ngasing kita ay nagpakig-usay kang Kristo Hesus,
ag nupay kita ay namatayey ra kaibahan Nida
sa Ida kamatayon? 4 Ngani, kag pagbawtismo sa
ato ay pay kita ra ay namatay ag gingyubongey
kaibahan ni Kristo. Pero dahil Sida ay gingban-
haw parayan sa marakong gahom it Dios nak
Tatay, kita ay gingtaw-an ray it bag-ong kabuhi
agor kita ay puyding magpangabuhi it bag-o.
5 Dahil kung nagpakig-usay kita sa pagkamatay
ni Kristo, matuor nak kita ay mapakig-usay ra
sa Ida kabuhi pagkabanhaw Nida. 6 Kumo ayam
nato nak kag ato dating mayaing pagkatawo ay
pay ginglansangey sa krus kaibahan ni Kristo,
kada kag gahom it ato mayaing hanrom ay
mababaoy sa ato ag indiey kita maulipon it kasal-
anan. 7 Dahil kung kag tawo ay pay namatay
kaibahan ni Kristo, sida ay ginglibrey sa gahom
it kasal-anan.
8 Pero kung nagpakig-usay kita sa pagkamatay
ni Kristo, kita ay nagpapati ra nak mabubuhi
kaibahan Nida. 9 Dahil ayam nato nak Sida ay na-
banhaw ag indiey nak gador Sida mamamatay,
kumo nabaoyey sa Ida kag gahom it kamatayon.
10 Usang beses yang Sida namatay, kumo kag Ida

kamatayon para sa kasal-anan it tanan ay usang
beses yang ingkinahangyan. Pero sa ngasing
buhi Sida pramas kag Ida pagkabuhi ay maita-
o kag kadayawan sa Dios.
11 Ngani, kamo ra ay dapat nak ipamutang
kag inro sarili nak pay minatay sa kasal-anan.
Ag kumo kamo ay nagpakig-usay kang Hesu-
Kristo, dapat nak kag inro kabuhi ay sa Dios
yang. 12 Kada aber kag inro yawas ay perming
naghahanrom nak magpakasala, ay indiey ninro
dapat nak sunron kag ida mga mayaing hanrom.
13 Ag usa pa, indi dapat nak pasugtan kag inro
mga yawas nak gamiton pramas maghimo it
mayain, kundi kag dapat ninrong himuon ay
ihalar kag inro mga yawas parayan sa paghimo
it tama sa atubangan it Dios, nak pay tawong
ingsalbar sa kamatayon ag ingtaw-an it bag-
ong kabuhi, 14 kumo wayaey kamo sa irayom
it gahom it kasal-anan. Dahil kag basihan it
kaluwasan ay buko parayan sa pagtuman it
Kasuguan, kundi dahil sa kaaduhan it Dios.
15 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Naisip
baga ninro nak kumo kag basihan it ato
kaluwasan ay kag kaaduhan it Dios ag buko
sa pagtuman it Kasuguan, ay puyde baga kita
nak magpangabuhi sa kasal-anan hanggat gusto
nato? Syempre indi! 16 Dapat maayaman ninro
nak kag tawo nak inro gingsusunor ay imaw
it nag-uulipon sa inro. Kada kung kamo ay
nagpaulipon sa kasal-anan, kag inro asamputan
ay kamatayon ag kaparusahan. Ugaling kung
kamo ay naging ulipon it Dios ay kag resulta
ay magiging matarong kamo sa Ida pagmuyat.

17 Pero ako ay nagpapasalamat sa Dios nak
aber it kato kamo ay ulipon it kasal-anan, pero
ngasing bukoey, kumo hugot sa inro tagipusuong
kamo ay nagsusunor sa kamatuuran nak ing-
tudlo sa inro. 18 Ngani, gingbaoyey kamo sa
irayom it gahom it kasal-anan ag naging uliponey
kamo it Dios agor maghimo it kaaduhan.

19 Ag dahil marayom kag gustong bisayahon it
kaling mga bagay, ag waya pa kamo it kakayahan
nak intyendihon kali it maado, ako inghumang
halimbawa kag ulipon ag amo, agor mas marali
maintyendihan. Ako ray ingsisiling sa inro nak,
it kato ingpapasugtan ninro kag mga parti it
inro yawas nak maging ulipon sa malaw-ay nak
pagpangabuhi, ag nagpapadayon kamo sa pag-
pakasala. Kada ngasing, dapat magbag-o kamo
ag maging ulipon it Dios nak nagtitinguhang
maghimo it kaaduhan, pramas kamo ay maging
balaan.

20 It katong kamo ay nagpapaulipon sa kasal-
anan, baliwaya sa inro kag paghimo it kaaduhan.
21 Pero ni-o ara kag inro napala halin sa mga
inro inghimo it kato, nak asing ngasing kamo ay
nahuhudaey? Waya nak gador! Kumo kag bunga
it inro inghimo ay kamatayon ag kaparusahan.
22 Pero ngasing, kamo ay gingbaoyey sa irayom
it gahom it kasal-anan pramas kamo ay mag-
paulipon sa Dios, ag kag inro maaaguman ay kag
pagiging balaan. Ag kag bunga it kina ay waya't
iba kundi kabuhi nak waya't katapusan, 23 kumo
kag kabadaran it kasal-anan ay kamatayon ag
kaparusahan. Pero kag regalo it Dios ay kabuhi

nak waya't katapusan dahil sa ato pagpakig-usa kang Kristo Hesus nak ato Gino-o.

7

Kag Kasuguan ag kag Halimbawa Tungor sa Pag-asawa

1 Ako mga hali sa pagtu-o, ayam nako nak
maintyendihan ninro kag ako isiling sa inro,
dahil inro'y naintyendihan kag tungor sa Kasug-
uan. Ayam ninro nak kag Kasuguan ay inggwa
yang it gahom sa tawo habang sida ay buhi,
ugaling kung sida ay minatayey kali ay wayaey
it gahom sa ida. 2 Halimbawa, kung kag usang
kabade ay di asawa ag kag ida asawa ay buhi
pa, kumporme sa Kasuguan sida ay para sa
ida asawa yang. Pero kung kag ida asawa ay
namatayey, sida ay librey sa Kasuguan tungor
sa pag-aasawa, kada puyde sidang mag-asawa
liwat. 3 Ngani, kung nag-asawa sida sa iba
myentras buhi pa kag ida matuor nak asawa,
masisiling nato nak sida ay nagpapangawatan.
Pero kung kag ida asawa ay minatayey, kag
gahom it Kasuguan sa ida tungor sa pag-aasawa
ay wayaey it bisa, kada puyde sidang mag-asawa
liwat ag waya sida nagpapangawatan.

4 Ako mga hali, tuyar ra, wayaey kita sa
irayom it gahom it Kasuguan ni Moises, dahil sa
ato pagpakig-usa kang Kristo sa Ida kamatayon.
Kundi kita ngasing ay pay nagpakig-usa ray sa
Ida pagkabanhaw agor magpangabuhi kita it tad-
long sa atubangan it Dios. 5 Dahil it kato kita ay
kuntrulado pa it ato mga mayaing hanrom, kada

aber ni-o kag gingbabawal sa Kasuguan ay imaw
kag lalo natong inghihimo, ag imaw kali kag
maraya sa ato sa kamatayon ag kaparusahan.
6 Pero ngasing, dahil kita ay nagpakig-usay kang
Kristo sa Ida kamatayon, kita ay ginglibrey sa
gahom it Kasuguan nak nag-ulipon sa ato. Ngani,
kag ato pagserbisyo sa Dios ngasing ay waya
nakabasi sa pagtuman it nakasuyat sa Kasuguan
nak pay gingpipwersa kita, kundi kali ay basi sa
pagbag-o sa ato it Ispirito it Dios.

Kag Nahanungor sa Kasal-anan ag sa Kasuguan

7 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Mayain
baga kag Kasuguan? Buko! Dahil kung waya
it Kasuguan, ay dey buko nato ayam kung
pauno it yain kag ato ginghihimo. Halimbawa,
kung waya it Kasuguan nak nagsisiling, “Bawal
kag maghingabot sa aber niong butang it imo
isigkatawo,”* ay indi nako maayaman nak sala
yaki kag paghingabot it aber niong butang nak
buko ako. 8 Pero dahil diling sugo nak nag-
babawal tungor sa paghingabot ay nupay kag
kasal-anan ay nagsugsog sa ako para lalo pang
ako ay maghingabot. Pero kung waya ra tan-a it
Kasuguan, maliwas nak wayaey ra't gahom kag
kasal-anan.
9 It katong waya pa nako naiintyendihe kung
ni-o kag ingpapatunguran it Kasuguan, kabi
nako waya ako nakakasala. Ugaling tong nain-
tyendihaney nako kag gustong bisayahon it kali,
pay kag kasal-anang hali sa ako ay napukaw.

* **7:7** 7:7 Exo. 20:17 ag Deu. 5:21.

10 Ngani, naintyendihaney nako nak ako ay pay
minatay sa pagmuyat it Dios. Ag ako nakita nak
kag Kasuguan yaki nak dapat tan-a magta-o it
kabuhi sa tawo, ay imaw pa yaki it maraya sa ako
sa kamatayon ag kaparusahan. 11 Matuor, ako ay
naluko it kasal-anan nak rahali sa ako, dahil kabi
nako ay makakaya nako nak maraugan kina ag
magtuman sa Kasuguan. Pero sa kaklaruhan ay
indi yaki, kada tama yang nak ako ay ahusgaran
it kamatayon ag kaparusahan. 12 Ngani, waya't
mayain sa Kasuguan kumo kali ay halin sa Dios,
ag tanang Ida Kasuguan ay balaan, matarong ag
maado.
13 Tama baga nak kaling maadong Kasuguan
kag maraya sa ato sa kamatayon ag kaparusa-
han? Buko! Kag dahilan ay kag kasal-anan. Ag
kag plano tan-a it Dios nahanungor sa Kasuguan
ay pramas ipakita kung pauno it yain kag ato
kasal-anan. Pero dahil ngani sa ato kasal-anan,
imbes nak kaling maadong Kasuguan kag mata-
o sa ato it kaanduan, ay imaw pa kag nagraraya
sa ato sa kamatayon ag kaparusahan. Ngani,
parayan sa Kasuguan kag subrang kayainan it
ato mga sala ay marali makita.
14 Ayam nato nak maado kag Kasuguan dahil
kali ay halin sa Ispirito it Dios. Pero ako ay
tawo yang nak marali makasala ag ing-uulipon it
kasal-anan. 15 Ako ay natitingaya ag napapayain
sa ako mga inghihimo, kumo kag kaaduhan nak
gusto nakong himuon ay indi nako mahimo.
Kundi kung ni-o kag indi nako gustong himuon,
kato yaki kag ako inghihimo. 16 Pero kung
napapayain ako sa mga sala nak ako ginghihimo,

kumporme ako nak kag Kasuguan ay maado.
17 Pero kali ra ay nagpapakita nak kag mga
sala nak ako inghihimo ay buko ako mismo
kag inghahalinan, kundi kag kasal-anan nak
nagtitiner hali sa ako ay imaw it inghahalinan.

18 Ngani, ayam nako nak klaro talagang waya
nak gador it kaaduhan nak nagtitiner dili sa
ako, kumo aber maado kag ako gustong himuon,
waya ako it kakayahan nak tumanon kali. 19 Ag
dahil raha, waya talaga ako it kakayahan nak
himuon kag kaaduhan nak ako gusto, kundi
kag kayainan nak indi nako gustong himuon, ay
imaw yaki kag ako ingtutuman. 20 Pero kung
tuyar kali nak nagpapadayon ako sa paghimo it
buko nako gusto, marali yang makita nak pay
buko ako kag naghihimo it kali, kundi kag kasal-
anan nak nagtitiner hali sa ako.

21 Ngani, imaw talaga kali kag ako narayanan.
Sa oras nak gusto nakong maghimo it maado,
sa nak raan inggwa ray it kayainan nak pay
nasuyor sa ako isip nak ako ay nararaya. 22 Dahil
hali sa ako, nasasadyahan talaga ako nak tu-
manon kag Kasuguan it Dios. 23 Pero nababatya-
gan nako nak inggwa't mayaing hanrom nak
naggagahom dili sa mga parti it ako yawas, nak
pay naglalaban sa mga maadong hanrom nak
gusto it ako kaisipan. Kada kag mga parti it
ako yawas ay pay ging-uulipon gihapon it kasal-
anan. 24 Kaluluoy talaga kag kamutangan it ako
sarili! Si-o ara kag makakasalbar sa ako makasal-
anang pagkatawo nak imaw it nagraraya sa ako
sa kamatayon ag kaparusahan? 25 Pero salamat

nak gador sa Dios, dahil parayan sa gahom ni Hesu-Kristo nak imaw kag ato Gino-o, ay puyde ato nak masalbar.

Rahali sa ako isip, gusto tan-a nako nak tumanon kag Kasuguan it Dios, pero kag rahali ra sa ako yawas ay kag hanrom nak padayon nak magpakasala.

8

Kag Pagpangabuhi it Tawo nak Inggagahuman it Ispirito it Dios

1 Kada, kitang tanan nak nagpakig-usay kang
Kristo Hesus ay siguradong indiey giparusahan,
2 kumo parayan sa ato pagpakig-usa kang Kristo
Hesus kag ato kabuhi ay gingbag-oy it Ispirito
it Dios. Ag parayan sa Ida gahom hali sa ato,
kita ngasing ay ginglibrey sa gahom it kasal-
anan nak imaw it dating nagraraya sa ato sa ka-
matayon ag kaparusahan. 3 Matuor, imposibleng
parayan sa pagtuman it Kasuguan kag tawo ay
magiging matarong sa pagmuyat it Dios, dahil
waya't tawo nak di kakayahan nak tumanon
kina. Pero ginghimo it Dios kag indi puyding
himuon parayan sa Kasuguan, tong gingsugo
Nida kag Ida Anak nak magpakatawo tuyar sa
ato agor Sida kag maagom it kaparusahan nak
dapat tan-a ay kita. Ag parayan diling Ida
ginghimo ay gingbaoy it Dios kag gahom it kasal-
anan sa ato. 4 Ginghimo kali it Dios pramas kita
ay mapangabuhi kumporme sa pagka-matarong
nak Ida gingsisiling sa Kasuguan. Ag ngasing
kali ay matutuman, pag kita ay mapangabuhi

sa irayom it gahom it Ispirito it Dios ag wayaey
gisusunor sa ato mayaing hanrom.
5-6 Kag tawo nak perming nagsusunor sa ida
mayaing hanrom, ay kato kag ida perming
ing-iisip. Ag kag bunga it kina ay maagom
sida it kamatayon ag kaparusahan. Pero kag
tawo nak perming nagsusunor sa kabubut-on
it Ispirito Santo ay imaw kag ida perming ing-
iisip. Ag kag bunga it kina ay maagom sida it
katimunungan ag kabuhi nak waya't katapusan.
7 Dahil kag tawo nak perming nag-iisip tungor
sa ida mayaing hanrom, sida ay kaaway it Dios,
kumo waya sida gisusunor sa Kasuguan it Dios.
Ginghihimo Nida kali dahil sa kaklaruhan waya
sida it kakayahan nak tumanon kag Kasuguan.
8 Ngani, kag tawo nak nagsusunor sa ida mayaing
hanrom, ay buko sida kahalamut-an sa atuban-
gan it Dios.
9 Pero para sa inro, wayaey kamo gisusunor
sa inro mayaing hanrom, kundi kag inro ging-
susunor ay kag Ispirito it Dios,* dahil imaw Sida
kag nagtitiner sa inro. Pero kung inggwa it tawo
nak waya gititiner kag Ispirito ni Kristo† sa ida,
ay buko sida para kang Kristo. 10 Pero kung
si Kristo ay nagtitiner sa ato, ag aber kag ato
yawas ay mamamatay dahil sa ato mga sala,
kita ay makakasiguro nak kag ato ispirito ay
maagom it kabuhi nak waya't katapusan, kumo
kita ay ginghimoy it Dios nak matarong sa Ida

* **8:9** 8:9a Kaling “Ispirito it Dios” kag ibang tawag sa “Ispirito Santo.” Kag ingsuyat sa bisayang Griyego ay “Ispirito.” † **8:9** 8:9b Kaling “Ispirito ni Kristo” kag ibang tawag sa “Ispirito Santo.”

pagmuyat. 11 Ag usa pa, kung kag Ispirito it
Dios nak imaw kag nagbanhaw kang Kristo,
ay nagtitiner sa inro, ay Ida ita-o kag bag-
ong kabuhi it inro yawas aber kali ay maagom
it kamatayon. Ag kaling bag-ong kabuhi ay
mapapasa-inro parayan sa gahom it Ida Ispirito
nak nagtitiner sa inro.
12 Kada, ako mga hali sa pagtu-o, wayaey kita
sa irayom it gahom it ato mayaing hanrom nak
dapat natong tumanon. 13 Dahil kung mapa-
dayon gihapon kita sa pagtuman it ato mayaing
hanrom, kag ato siguradong apagtuan ay ka-
matayon ag kaparusahan. Pero kung parayan sa
gahom it Ispirito it Dios ay atalikuran nato kag
ato mga mayaing hanrom, ay maaguman nato
kag kabuhi nak waya't katapusan. 14 Dahil kag
mga tawo nak ingtutuytuyan it Ispirito it Dios
ay sinra kag mga anak it Dios. 15 Kumo kag
Ispirito nak ingta-o sa ato it Dios ay waya Nida
kita gihimu-a nak mga ulipong nahahadlok nak
maparusahan, kundi kita ay Ida ging-ako nak Ida
mga anak.‡ Kada kita ngasing ay nagtatawagey
sa Dios nak, "Abba, Tatay."§ 16 Kag Ispirito it Dios
kag imaw it nagpapamatuor sa ato ispirito nak
kita ay ging-ako nak Ida mga anak. 17 Ag kung
kita ay ging-ako it Dios nak Ida mga anak, kita
ra ay naging Ida mga manunubli ag kaibahan ni
Kristong mapanubli ra it ging-aman it Dios para
sa Ida. Ag kung tuyar sa Ida natis-an nak hirap,

‡ **8:15** 8:15a o "ampon" Sa inra kultura kag inra pag-ampon sa usang anak ay bilang matuor nak anak. (Basaha ra sa Rom. 8:23; 9:4.) § **8:15** 8:15b Sa bisayang Hebreo, "Abba" kag tawag it maisot nak anak sa ida tatay.

ay matitis-an ra nato kag hirap, maagom ra kita it kahimayaan kaibahan Nida.

Kag Kahimayaan nak Ato Ingpapaabot

18 Ugaling aber ni-o't rako kag kahirapan nak
ato dapat arayanan dili sa duta, sigurado ako nak
maisot yang nak bagay kali kung ikumpara sa
rako it kahimayaan nak Ida ipakita ag ipaagom
sa ato sa palaabuton. 19 Dahil kag tanang
gingtuga it Dios ay pay abang rako kag inra
hanrom kung sauno ipakita it Dios kag maadong
kamutangan, nak Ida ipaagom sa Ida ging-ako
nak mga anak. 20 Kumo inghusgaran it Dios kag
Ida tanang mga tinuga kada kag inra maadong
katuyuan ay indi matupar. Buko hanrom ninra
nak husgaran sinra, kundi kina ay ingbuot it
nagtuga sa inra.* Pero aber imaw kina kag
natabo, sinra ay nag-aasa gihapon, 21 kumo
kag plano it Dios para sa Ida tanang tinuga sa
palaabuton ay mahilway sinra sa pagkaulipon
sa kasiraan ag kamatayon, pramas maaguman
ninra kag mahimayaong kahimtangan bilang Ida
ging-akong mga anak.

22 Ayam nato kali kumo magtuna sa unang
pagtuga it tanang butang hastang ngasing, kag
tanang Ida tinuga ay pay nag-aaguyo ag nahi-
hirapan tuyar sa kabade nak nagpapasyapo.
23 Ugaling buko sinra yang kag nahihirapan,
kundi kita ra nak nagtutu-o sa Ida nak ingtaw-
an it Ida unang regalo nak imaw kag Ida Ispirito,
pramas mapabilin hali sa ato. Kada kag ato

* **8:20** 8:20 Basaha ra sa Hen. 3:17-19.

mga sarili ay pay nag-aaguyo ra, habang gingpa-
paabot nato kag maabot nak adlaw kung sauno
ipakita it Dios kag ato matuor nak kahimtangan
bilang Ida mga ing-akong anak,† kaibahan sa
pagtubos sa ato yawas halin sa pagkaulipon sa
kasal-anan ag kamatayon. 24 Ay imaw ra kag ato
ing-aasahan tuna it katong kita ay naluwas. Pero
buko pa kumpleto kaling ato kaluwasan ngasing,
ag kag ing-aasahan ay indi matawag nak pag-asa
kung natuparey, kumo si-o kag nag-aasa pa sa
natuparey? 25 Pero kung kag ato ing-aasahan ay
waya pa natutupar, kita ay padayon nak nag-
aasa. Ag apahabaon pa nato kag ato pasensya
habang ato inghuhuyat kali.
26 Kaling ato ing-aasahan kag mapakusog sa
ato kayudahan, ag imaw ra kag inghihimo sa
ato it Ispirito Santo, kumo buko nato ayam
kung niong gador kag ato dapat ipangamuyo.
Kada kag Ispirito Santo ay imaw talaga kag
nagbibisaya sa Dios alang-alang sa ato parayan
sa pag-aguyo nak indi maibisaya. 27 Pero
naiintyendihan kali it Dios, dahil Sida kag
nakakasador it tanang asa tagipusuon it tawo ag
nakakaayam it ing-iisip it Ispirito Santo, kumo
kag ingpapangabay Nida sa Dios para sa ato nak
Ida sinakupan ay kumporme sa kabubut-on it
Dios.

Kang Kristo Kita ay Yabaw pa sa Pinaka-maayong Manraraog

28 Ayam nak gador nato nak kag tanang
natatabo sa mga nagpapalangga sa Dios ay Ida

† **8:23** 8:23 o “ampon.” (Basaha ra sa Rom. 8:15a.)

ingbuot para sa kaanduan ninra nak Ida mga
tinawag kumporme sa Ida katuyuan. 29 Bag-
o pa kag tanan, para hagto sa mga tawo nak
gingpili it Dios, sinra kag gingbuot nak maging
tuyar sa Ida Anak agor kag Ida Anak kag maging
pay pinaka-panganay sa atong tanan nak pay Ida
mga manghor.
30 Sinra nak Ida gingpiliey it kato nak maging
tuyar sa Ida Anak,
ay Ida ra gingtawag nak Ida mga anak.
Ag kag Ida mga gingtawag ay Ida ra ginghimo
nak
matarong sa Ida pagmuyat.
Ag kag Ida mga ginghimo nak matarong ay
Ida ra ginggahin
pramas maagom it Ida kahimayaan.
31 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling tungor
rili? Kung kag Dios ay para sa ato, waya
it makakapirdi sa ato! 32 Ag kung kag Ida
sariling Anak ay waya Nida giinakan sa ato,
kundi ingtugot Nida nak mamatay alang-alang
sa ato, ay nagpapakilaya nak hanraey ra Sida
nak magta-o sa ato it ato tanang kinahangyan!
33 Ag para sa ato bilang mga pinili it Dios, ay
wayaey it puyding mag-akusar sa ato sa atuban-
gan Nida, kumo kag Dios yang kag naghimo
sa ato nak maging matarong sa Ida pagmuyat.
34 Ngani, wayaey nak gador it makakahusgar sa
ato, kumo si Kristo Hesus ay namatay para sa
ato mga sala. Ag buko yang kina, Sida ra ay
gingbanhaw ag gingraya sa langit kung hariin ay
ruto Sida sa bandang tu-o it Dios, nak perming
nagpapangabay sa Ida para sa ato. 35 Imaw ra

wayaey nak gador it makakapahimuyag sa ato sa
pagpalangga ni Kristo, aber ni-o pang kahirapan,
kakubusan, pagpahirap, kagutuman, kawar-an
it pangyamit, peligro o kamatayon. 36 Dahil
nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan:
"Alang-alang sa Imo, Gino-o,
kami ay perming nakaatubang sa ka-
matayon.
Kami ay ingbibilang nak pay mga tupa
nak mayungotey ihawon."‡
37 Pero aber narayanan nato kaling tanang
klasi it kahirapan, kita ay yabaw pa sa pinaka-
maayong manraraog parayan kang Kristo nak
nagpakita sa ato it Ida pagpalangga. 38 Klaro
ngani nak ako ay nakumbinse nak waya nak
gador it makakapahimuyag sa ato sa pag-
palangga Nida,
aber sa kabuhi man o kamatayon,
o aber mga anghel o indi makitang mga
pinuno,
sinra ay indi makapahimuyag sa pagpalangga it
Dios sa ato,
o aber inggwa't mga kahahadlok nak
natatabo dili sa duta ngasing,
o aber sa palaabuton,
39 aber niong mga butang nak asa ibabaw
o asa irayom it duta,
o aber niong mga tinuga it Dios,
ay wayaey nak gador it makakapahimuyag sa
ato sa pagpalangga it Dios nak Ida ingpakita sa
ato parayan kang Kristo Hesus nak ato Gino-o.

‡ **8:36** 8:36 Sal. 44:22.

9

KAG PLANO IT DIOS PARA SA MGA LAHI IT HUDYO

1 Dahil ako ay nagpakig-usay kang Kristo, kada
kag ako ingsisiling sa inro ay klaro ag buko pag-
binakak. Ngani, kag ako kunsensya ra ay ging-
tutuytuyan it Ispirito Santo ag nagpapamatuor
tungor hina. 2-3 Abang rakong gador kag ako
pagkasubo nak pay perming mahapros kag ako
tagipusuon, dahil sa kawar-an it pagtu-o it ako
mga kalahing Hudyo. Kung puyde tan-a, hanraey
ako nak parusahan it Dios ag ibuyag kang Kristo
agor sinra nak ako mga hali sa rugo ay maluwas.
4 Kaming mga lahi it Hudyo nak mga inanak ni
Israel ay imaw kag gingpili it Dios it kato pramas
aakuon nak Ida mga anak,* nak kung hariin
Ida gingpakita kag Ida kahimayaan, ginghimuan
it mga kasugtanan, gingtugyanan it Kasuguan,
tamang parayan kung paunong dayawon Sida,
pati Ida mga piling promisa. 5 Kaibahan raha kag
amo dungganong ginikanan, ag sa inra naghalin
kag usa nak imaw it inghalinan ni Kristo tong
Sida ay naging tawo. Kadayaw-dayaw kag Dios
nak naggagahom sa tanan hastang sa waya't
katapusan. Kabay pa.

6 Pero bad-ey giisipa nak kumo buko tanang
ako kalahing Hudyo ay waya it pagtu-o kang
Kristo, kada katong gingpromisa it Dios sa inra
it kato ay waya natupar. Buko tuyar! Dahil
buko tanang mga inanak ni Israel ay puyding
magsiling nak sinra ay ida matuorey nak mga

---

* **9:4** 9:4 o “ampon.” (Basaha ra sa Rom. 8:15a.)

inanak sa ispiritwal.† 7 Imaw ra, buko tanang
mga inanak ni Abraham ay ingbilang nak Ida
matuorey nak mga inanak sa ispiritwal, kumo
gingsiling it Dios kang Abraham,
"Kang Isaac yang nak gador mahalin kag imo
lahi nak maraya it imo pangayan."‡
8 Kag gustong bisayahon it kali ay buko tanang
mga inanak ni Abraham ay ingbibilang nak
matuor nak mga inanak Nida, kundi kag mga
inanak yang ni Isaac nak natawo bilang katu-
paran it gingpromisa it Dios sa ida. 9 Dahil kali
ra kag gingpromisa it Dios kang Abraham tungor
kang Isaac,
"Sigurado nak mabalik Ako sa inro sa masunor
nak tuig
sa tuyar rang panahon,
ag si Sara ay maanak it usang kayake."§
10 Ag buko yang kina, rumruma ra ninro kag
natabo sa kapir nak ing-anak ni Rebeca sa ida
asawa nak imaw kag ato ginikanan nak si Isaac.
11 Dahil bag-o ianak katong kapir, ag waya pa
sinra it nahihimong maado ag mayain, kag usa
sa inra ay gingpiliey it Dios pramas kag ingbuot
Nida para rutong usa ay matutupar. 12 Ag Ida
gingpaabot kali kang Rebeca bag-o sinra ging-
anak, sa pagsiling nak,
"Kag maguyang kag maserbisyo sa manghor."*

† **9:6** 9:6 Kaling mga ingtatawag nak "ida matuorey nak mga inanak sa ispiritwal" ay mga inanak ni Israel nak nagtutu-o sa Dios ag nagsusunor sa Ida tuyar sa inra ginikanan nak si Israel. Sida kag apo ni Abraham nak dating tinawag rang Jacob. ‡ **9:7** 9:7 Hen. 21:12. § **9:9** 9:9 Hen. 18:10,14. * **9:12** 9:12 Hen. 25:23.

Kali ay ingpauna it siling it Dios sa ida agor
ipakita nak kag pagpili it Dios sa tawo ay halin
yang sa Ida pagbuot, ag buko dahil sa inra mga
maadong buhat. 13 Ag nakasuyat ra sa Sagradong
Kasuyatan nak nagsiling kag Dios,
"Gingpalangga Nako si Jacob, pero hangit Ako
kang Esau."†
14 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Ma-
sisiling baga nato nak buko tama kag ginghimo
it Dios? Syempre indi nato masiling nak buko
tama! 15 Dahil kag ingsiling it Dios kang Moises
ay,
"Gingpapakita Nako kag Ako pagpalangga ag
kaluoy
sa si-o mang Ako apilion."‡
16 Kada, maayaman nato nak kag pagpili it
Dios sa tawo ay buko basi sa kagustuhan it tawo
o sa ida pagpangabudlay, kundi sa kaluoy it
Dios sa tawo. 17 Kumo kag nakasuyat ra sa
Sagradong Kasuyatan tungor sa gingsiling it Dios
kang Paraon nak Hari it Ehipto ay,
"Ingbutang ka Nako sa mataas nak posisyon,
agor ipakita kag Ako rakong gahom.
Ag kag Ako ngayan ay mabantog sa ibabaw it
kalibutan."§
18 Kada ngani nakikita nato nak gingkakaluy-
an it Dios kag aber si-o nak gusto Nidang kaluy-
an, ag gingpapatugas Nida kag tagipusuon it aber
si-o nak gusto Nidang patugason.
19 Pero sabaling inggwa't iba sa inro nak gus-
tong magsiling, "Ay kung tuyar asing abasuyon

† **9:13** 9:13 Mal. 1:2-3. ‡ **9:15** 9:15 Exo. 33:19. § **9:17** 9:17 Exo. 9:16.

it Dios kag tawo? Dahil si-o ara kag mapaindi
sa kabubut-on it Dios?" 20 Ay kag ako isabat ay,
"Ikaw bilang tawo yang, sin-o ka nak mareklamo
sa Dios? Halimbawa, di karapatan baga kag
kuyon nak magreklamo sa naghuman sa ida sa
pagsiling, 'Ay asi? Asing ginghuman nimo akong
tuyar it kali?' " 21 Ay dey baga kag manughuman
it kuyon ay inggwa't karapatang magkurti it aber
niong klasi it butangan halin sa usang hinalong
yunang, mamahayon o baratuhon man? Matuor
kina!

22 Ay imaw ra kag Dios. Kung gusto Nida
nak ipakita kag Ida gahom ag kahangit sa kasal-
anan parayan sa ibang mga tawo nak Ida pinili
pramas parusahan, ay inggwa Sida it karapatan
nak himuon kina. Ag kung agustuhon ra Nida
nak pahabaon anay kag Ida pasensya it paghuyat
habang ingtitiis Nida kag tanang kayainan nak
inra ginghihimo, bag-o ipatupar kag parusa sa
inra, ay puyde ra. 23 Matuor! Ag puyding himuon
kina it Dios agor lalong ipakita Nida kag karako
it Ida kahimayaan sa mga tawo nak Ida akaluy-
an, nak Ida ra pinili, agor sinra ay maagom it
kahimayaan sa langit. 24 Ag kita ay kaumir dili,
dahil kita kag Ida gingtawag pramas makilaya
Sida, kaming mga lahi it Hudyo, pati kamo rang
mga buko. 25 Imaw kag gingpasuyat it Dios kang
Propeta Oseas tungor sa mga buko Hudyo, nak
nagsisiling,

"Kamo nak dating tinawag nak 'buko Ako
katawuhan,'
ay Akoey ingtatawag nak, 'Ako katawuhan.'

Ag kag mga tawo nak dati ay ‘buko Nako
palangga,’
ay ngasing ay ‘Akoey ingpapalangga.’ ”*
26 Ag nagsiling ra si Propeta Oseas,
“Kag mga tawo halin sa lugar nak datey Ako
ingsilinggan nak,
‘Kamo ay buko Ako katawuhan,’
ay maabot kag adlaw kung sauno Nako sinra
asilinggan nak,
‘Kamo ay mga anak Nako, Ako nak imaw kag
buhi nak Dios.’ ”†
27 Ag sa huli, nagbisaya ra it makusog si
Propeta Isaias tungor sa mga lahi it Hudyo, nak
mga inanak ni Israel.
“Aber kag ramo it mga inanak ni Israel ay tuyar
it ramo sa mga baybay sa habig it ragat,
ay apila yang gihapon kag maluluwas,
28 kumo atuparon it Ginoong Dios kag Ida pag-
parusa
sa mga tawo sa kalibutan,
ag apairayon Nida kali nak inggwa't pagpanin-
rugan
nak matatabo sa nak raan.”‡
29 Ag imaw ra kag unang gingbisaya ni Propeta
Isaias. Siling Nida,
“Kung kag Makagagahom nak Dios ay waya
gisugot
nak matutura kag apila nak mga lahi it
Hudyo,
ay kitang tanan tan-a ay nawagitey sa ibabaw it
kalibutan,

* **9:25** 9:25 Ose. 2:23. † **9:26** 9:26 Ose. 1:10. ‡ **9:28** 9:27-28 Isa. 10:22-23.

tuyar sa natabo sa mga taga-Sodoma ag
Gomora.”§

Kag mga Lahi it Hudyo ay Waya it Pagtu-o kang Kristo

30 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Kag ato
masisiling ay kag mga buko Hudyo nak waya
gititinguha nak maging matarong sa pagmuyat
it Dios, ay imaw yaki kag naging matarong
parayan sa pagtu-o kang Kristo. 31 Pero kaming
mga inanak ni Israel,* nak nagtitinguha nak
maging matarong sa pagmuyat it Dios parayan
sa pagtuman it Kasuguan, ay imaw it waya
nakaagom it pagka-matarong. 32 Ay asi? Dahil
waya gigbabasihan it ako mga kasimanwa kag
inra pagiging matarong sa pagtu-o, kundi sa
inra pagtuman it maadong buhat, kada tong
narunggan ninra kag tungor kang Kristo, Sida
ay pay usang marakong bato nak narurusmuan
ninra. 33 Ag kali ay tuyar nak gador sa nakasuyat
sa Sagradong Kasuyatan, nak ingsiling it Dios,
“Panimati it maado! Mabutang Ako it usang bato
sa Sion,†

---

§ **9:29** 9:29 Isa. 1:9. Kag istorya tungor sa Sodoma ag Gomora ay raha sa Hen. 19:24-25. Basaha ra sa Glosaryo kag tungor sa “Sodoma ag Gomora.” * **9:31** 9:31 o “mga lahi it Hudyo.” † **9:33** 9:33a It katong una pa kag usang baguntor sa tunga it Herusalem ay Sion kung hariin ingpatugrok ni Haring Solomon kag Templo. Herusalem kag pinaka-syudad it mga lahi it Hudyo ag kag ingpapatungran it kaling bato ay si Hesu-Kristo nak imaw kag inra marurusmuan. Matatabo kali dahil indi nak gador sinra magpati nak Sida kag Anak it Dios nak mapaali agor maagom it kaparusahan nak dapat tan-a ay para sa tawo. (Basaha ra sa Rom. 11:26.)

usang marakong bato nak marurusmuan ninra,
ag imaw ninra it ikakayain.
Pero kag tawo nak nagtutu-o sa Ida,
ay indi nak gador sida ikahuda.”‡

10

1 Mga hali nako sa pagtu-o, hugot sa ako
tagipusuon kag ako hanrom ag pangamuyo para
sa ako mga kalaking Hudyo, nak kabay pang
sinra ay maluwas. 2 Makakapamatuor ako nak
abang rako kag inra pagpursige sa pagserbisyo
sa Dios, ugaling kali ay buko kumporme sa
tamang pagkaintyendi. 3 Dahil waya sinra it
pagkaayam kung pauno kag tawo ay puyde nak
himuon it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat,
kada padayon yang kag inra pagtinguha nak
magkainggwa it karapatan sa Ida atubangan
parayan sa inra maadong buhat. Ag buko sinra
hanra nak magpasakop sa Ida, agor makaagom it
pagka-matarong nak ingtata-o it Dios. 4 Dahil sa
kamatuuran, si Kristo kag katuparan it Kasuguan
ni Moises agor kag tanan nak nagtutu-o sa Ida ay
magiging matarong sa pagmuyat it Dios.

5 Kada, gingsuyat ni Moises sa Sagradong
Kasuyatan kag tungor sa pagka-matarong it
tawo parayan sa ida pagtuman it Kasuguan sa
pagsiling, “Aber siong tawo nak nagtutuman it
tanang Kasuguan ay imaw kag ida parayan kung
pauno sida magkakainggwa it kabuhi nak waya't

‡ **9:33** 9:33b Isa. 8:14; 28:16.

katapusan.”* 6 Pero inggwa ra it nakasuyat
raha tungor kung pauno kag tawo ay puyding
maging matarong parayan sa pagtu-o yang, nak
nagsiling, “Aya gisiling sa imo sarili nak, ‘Si-
o ara kag masaka sa langit para sa ato?’ Pay
ingpapapilhig ray nimo si Kristo dili. 7 Ag aya
gisiling ra nak, ‘Si-o ara kag mapilhig sa lugar it
mga minatay para sa ato?’ Pay ingbabanhaw ray
nimo si Kristo. 8 Dahil ni-o pa kag gingsiling ni
Moises? Siling Nida nak,
“Kag mga bisaya it Dios ay mayungot sa inro,
hina sa inro isip ag tagipusuon,
ag pay hina yang sa ugbos it inro rila.”†

* **10:5** 10:5 Lev. 18:5. Kag ingtutudlo ni Pablo ay, kag tawo ay maging matarong sa pagmuyat it Dios parayan sa inra pagtu-o. Ag kali ay dahil sa kaaduhan it Dios sa inra. Ag bag-o kali, gingsuyat ni Pablo nak kag pagtu-o ay ingkikinahangyan para sa mga lahi it Hudyo pati sa mga buko Hudyo. Sa kaklaruhan siling ni Pablo nak tuna pa sa primero hastang ngasing ay ingkikinahangyan gihapon it mga lahi it Hudyo nak magtu-o, aber gingtaoy sa inra it Dios kag Kasuguan ni Moises nak tumanon. Kada tuna dili, gingpapamatuor ni Pablo halin sa Sagradong Kasuyatan nak tama kag ida ingtutudlo. (Basaha ra sa Gal. 3:12.) † **10:8** 10:6-8 Kag ingsisiling dili ni Pablo ay makikita sa Deu. 30:12-14. Ingsiling it Dios ruto sa Ida katawuhan nak mga lahi it Hudyo, nak kag parayan kung paunong sinra ay maging matarong sa pagmuyat it Dios ay maraling intyendihon. Ugaling dapat nak magtu-o sinra dahil kali ay indi maaguman parayan sa inra sariling pagtuman yang. Halimbawa, kag inra hanrom nak inggwa't tawong magsaka sa langit o magpilhig sa irayom pramas maging matarong sinrang tanan ay imposibling himuon. Pero kali ay natumaney ni Kristo tong nagpaali Sida sa duta, namatay ag nabanhaw, kada dapat nak magtu-o sinra sa Ida.

Kaling mga bisaya ay imaw kag mensahe nak
amo ingpapalapnag tungor sa pagtu-o. 9 Dahil
kung masiling kamo sa inro mga isigkatawo nak,
“Si Hesus kag Gino-o,” ag kung hugot sa inro
tagipusuon kag inro pagpati nak gingbanhaw
Sida it Dios, kamo ay maluluwas. 10 Kumo
parayan sa ato hugot nak pagtu-o kang Kristo,
kita ay ahimuon it Dios nak matarong. Ag
parayan ra sa ato pagsiling tungor raha, kita ay
nakakasiguro nak kita ay maluluwas, 11 kumo
gingsiling ra sa Sagradong Kasuyatan nak,
“Tanang tawo nak nagtutu-o sa Ida ay indi nak
gador sinra mahuda.”‡
12 Matuor, waya it diperensya sa among mga
lahi it Hudyo ag sa inrong mga buko Hudyo§
sa pagmuyat it Dios. Ausa yang kag Gino-o ag
Sida kag Gino-o it tanan. Ag abang rako kag
kaluoy nak Ida ingpapakita sa aber siong tawo
nak nag-aayaba sa Ida. 13 Dahil nakasuyat ra sa
Sagradong Kasuyatan nak,
“Tanang tawo nak nag-aayaba sa Gino-o ay
maluluwas.”*
14 Pero pauno sinra maayaba sa Dios kung
waya sinra'g tutu-o? Ag pauno magtu-o sinra
kung waya pa sinra nakakarungog tungor sa Ida?
Ag pauno ra ninra marurunggan kung waya it
nagbabantala sa inra it tungor dili? 15 Ag pauno
magkainggwa't mabantala sa inra kung waya
sinra igsugu-a? Ugaling inggwa it mga ingsugo,
kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak,

---

‡ **10:11** 10:11 Isa. 28:16.
§ **10:12** 10:12 o “mga taga-Gresya.”
* **10:13** 10:13 Joel 2:32.

“Abang ado kag nagraraya it maadong balita.”†
16 Pero buko tanang amo mga kalahing Hudyo
nak nagrungog sa Maadong Balita ay nagpati.
Kada gingsiling ni Propeta Isaias nak,
“Gino-o, apila yang kag nagtu-o sa amo gingba-
bantala.”‡
17 Ngani, kag pagtu-o ay mahalin yang sa pa-
grungog it mensahe, ag kag mensahe nak dapat
arunggan ay kag mga bisaya tungor kang Kristo.
18 Pero inggwa ako it pangutana, “Maari baga
nak wayang gador ninra narunggi kag tungor
kang Kristo?” Pero siguradong inggway sinra it
narunggan, kumo imaw kina kag nakasiling sa
Sagradong Kasuyatan,
“Kag inra pagbantala ay pay nagpangkalat sa
tanang parti it duta,
ag kag inra mga bisaya ay pay nakaabot sa bug-
os nak kalibutan.”§
19 Pero inggwa pa ako it usang pangutana,
“Maari baga nak waya naintyendihe it amo mga
kalahing Hudyo* kag inra narunggan?”
Ag kag ako dapat isabat ay, “Naintyendihaney
ninra,” kumo gingsiling ni Moises kag ingbisaya
it Dios sa inra nak,
“Kamong mga lahi it Hudyo, ay apahilion Nako
sa nasyon it buko Hudyo,

---

† **10:15** 10:15 Isa. 52:7. ‡ **10:16** 10:16 Isa. 53:1. § **10:18** 10:18 Sal. 19:4. Kag tanang mga tinuga sa kalibutan kag ingpapatunguran dili sa Sal. 19:4, nak nagpapamatuor tungor sa rakong gahom it Dios. Pero hali sa Rom. 10:18 parayan sa pagpahadag it Ispirito Santo, kag ingpapatunguran ni Apostol Pablo ay kag pagpalapnag it Maadong Balita sa bug-os nak kalibutan. * **10:19** 10:19a o “mga taga-Israel.”

nak pay sa inro pagmuyat ay waya't puyos,
ag kamo ay magiging mahangiton sa inra,
dahil pay waya sinra it pagkaintyendi.”†
20 Ag usa pa, si Propeta Isaias ay waya nak
gador nahadlok nak ipaathag sa inra kag ging-
bisaya it Dios tungor sa buko Hudyo nak,
“Nakitaey Ako it mga waya naghahanap,
ag nagpakitaey Ako sa mga waya nag-
aayaba.”‡
21 Ag masunor ray, ay tungor sa mga lahi it
Hudyo,§ siling Nida,
“Adlaw gab-i, padayon Nakong ginghuhunat
kag Ako mga damot
pramas papayunguton tan-a kamo sa Ako,
pero kamo'y mga pasaway ag matugas
it tagipusuon.”*

11

Inggwa't Pag-asa Gihapon kag mga Lahi it Hudyo

1 Ngani, ngasing inggwa ray ako it ibang
pangutana. Gingsikway baga it Dios kag Ida mga
piniling katawuhan? Waya nak gador. Dahil
ako mismo ay usang inanak ni Israel ra,* ag
usa sa mga inanak ni Abraham nak halin sa
lahi ni Benjamin. 2 Ngani, gingsisiling ray nako
nak waya gisikwaya it Dios kag Ida mga unang
pinili. Narumruman baga ninro kag gingsiling

† **10:19** 10:19b Deu. 32:31. ‡ **10:20** 10:20 Isa. 65:1. § **10:21** 10:21a o “mga taga-Israel.” * **10:21** 10:21b Isa. 65:2. * **11:1** 11:1 o “usang lahi it Hudyo ra.”

ni Propeta Elias sa Sagradong Kasuyatan?† Na-
greklamo sida sa Dios tungor sa ginghihimo it
ida mga kalahing Hudyo‡ sa pagsiling,
3 “Gino-o, gingmamatay ninra kag mga propeta
nak Imo perming gingpaparaya.
Gingguguba ra ninra kag Imo tanang mga altar.
Ag ngasing ausa yangey akong nabilin,
ag ako ay inra ginghahanap pramas matyon
ra.”§
4 Pero ni-o kag sabat it Dios sa ida? Siling Nida,
“Buko yang ikaw it nabilin nak nagdadayaw sa
Ako,
kundi inggwa pa it pitong libo nak waya igyuhor
sa dios-diosan nak si Baal.”*
5 Ag imaw ra gihapon ngasing, apila kaming
mga lahi it Hudyo nak dahil sa kaaduhan it Dios
ay Ida gingpili. 6 Ag kung parayan sa rakong
kaaduhan it Dios ay Ida kami gingpili, kali ay
matuor nak buko dahil sa amo inghimo. Kumo
kung kali ay parayan sa amo inghimo, ay dey
indi kami makasiling nak kali ay dahil sa Ida
kaaduhan.
7 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Kag ato
masisiling ay kag karamuan sa among mga lahi
it Hudyo† ay waya nakaagom it pagka-matarong
nak amo inghahanap sa pagmuyat it Dios, kundi
apila yang kag Ida ingpili. Ag kag karamuan
sa amo mga kasimanwa nak waya nakaagom
it pagka-matarong ay ingpatugas pa it Dios kag

† **11:2** 11:2a Basaha kag tungor kang Propeta Elias sa 1 Hari 19.
‡ **11:2** 11:2b o “ida mga kalahing taga-Israel.” § **11:3** 11:3 1
Hari 19:10,14b * **11:4** 11:4 1 Hari 19:18a. † **11:7** 11:7 o “mga
inanak ni Israel.”

inra tagipusuon. 8 Dahil nakasuyat sa Sagradong
Kasuyatan nak nagsiling,
“Ingparuyom it Dios kag inra isip tuyar sa isip
it tawong marayom kag pagkatuyog,
aber inggwa sinra it mga mata
ay nupay ingbulag sinra it Dios,
ag aber inggwa sinra it mga talinga
ay nupay sinra ay Ida ingbungoy hastang
ngasing.”‡
9 Gingsiling pati ni Haring David,
“Kabay pang gulpi sinrang rakpon habang
sinra ay nagkikinasadya sa punsyon,
nupay pispis nak nasilo sa lambat o narit-ag,
ag nupay hadop nak nahuyog sa patibong,
pramas husto kag pagparusa sa inra.
10 Kabay pang magruyom kag inra mga mata
agor indi sinra makakita,
ag pumangbuktot kag inra mga likor
sa pagpas-an it mga kabug-atan.”§

Kag mga Buko Hudyo ay Gingkumpara sa mga Gingmarkot nak Sanga

11 Kung ikumpara kag mga lahi it Hudyo sa
usang nagpapanaw, sinra ay tuyar sa narusmo
dahil waya sinra nagtu-o kang Kristo. Kada kali
kag ako pangutana? Kag gustong bisayahon baga
it inra pagkarusmo ay indiey nak gador sinra
makabangon liwat? Ay buko tuyar! Dahil sa inra
sala nak waya sinra nagtu-o kang Kristo, kag mga
buko Hudyo ay gingtaw-an it pagkakataon nak
maluwas, ag kung sinra ay makita it mga lahi it

‡ **11:8** 11:8 Deu. 29:4 ag Isa. 29:10. § **11:10** 11:10 Sal. 69:22-23.

Hudyo nak naluwasey, sinra ay mahihili. 12 Kung
dahil sa pagsuway it mga lahi it Hudyo ay imaw
it nagta-o it kaaduhan sa kalibutan, ag kung kag
gustong bisayahon it inra pagkarusmo ay nagta-
o it kabuganaan sa mga buko Hudyo, ay dey mas
laloey nak maado kag matatabo kung sinra ay
mapasag-uli ag magtu-o kang Kristo.
13 Ag ngasing ray, inggwa ra ako it isiling sa
inro nak mga buko Hudyo. Gingbutang ako
it Gino-o nak maging Apostol pramas ibantala
kag kamatuuran sa inro, ag ingtataw-an nako
it rakong balor kaling ako ministeryo. 14 Ag
kabay pang, kag pagkaluwas ni Kristo sa inro kag
maging dahilan nak mahili kag ako mga kalahing
Hudyo, ag maaring kag iba sa inra ay maluwas.
15 Dahil kung kag pagsikway it Dios sa mga lahi it
Hudyo ay nagtata-o it pagkakataon sa ibang mga
nasyon sa kalibutan nak magpasag-uli sa Ida, ay
lalong maado para sa mga lahi it Hudyo pag Ida
ray sinra abatunon. Sinra ay magiging tuyar sa
mga minatay nak gingbanhaw.
16 Ngasing ikumpara nato kag mga lahi it
Hudyo sa usang tinapay. Kung kag usang parti
it tinapay nak halin raha ay inghalarey sa Dios,
katong nabilin ay naumir ra sa paghalar para sa
Dios. Ag imaw ra ikumpara nato sinra sa usang
marakong puno. Kung kag gamot ay inghalarey
sa Dios, katong mga sanga ay naumir ra sa
paghalar para sa Dios.*
17 Sa ako pagpadayon it pagkumpara, kag
nasyon ra it mga Hudyo ay tuyar sa usang

* **11:16** 11:16 Basaha ra sa Lev. 23:10 ag Bil. 15:18-21.

punong olibo nak gingtanom ag ing-alagaan it Dios. Pero sa huli ging-utoy Nida kag ibang mga sanga. Ag kamong mga buko Hudyo nak halin sa ibang mga nasyon, ay tuyar sa sanga it ibang punong olibo nak pay it yang nagtubo it ida. Ag kamong pay sanga halin riling ibang punong olibo, ay pay gingmarkot it Dios ruto sa unang Ida ingtanom nak puno, kung hariin kamo kag sangang nagtubo. Kada ngasing kamo ay nagbabay-anan it sustansya halin sa gamot. 18 Pero aber tuyar kina, kamo ay indi dapat magmarako sa mga lahi it Hudyo nak ingpapatuyar sa mga ging-utoy nak sanga, kumo dapat nak rumrumon gihapon ninro nak buko kamo kag inghahalinan it tanang kinahangyan it mga sanga, kundi kag gamot.

19 Ngasing sabaling kag iba sa inro ay marason nak, “Oho, pero katong ibang mga sanga ay ging-utoy, agor kami it isubli.” 20 Klaro kina, nak sinra ay ging-utoy dahil waya sinra it pagtu-o, pero kamo ay gingmarkot dahil yang sa inro pag-paninrugan sa pagtu-o. Ugaling indi kamo dapat magmarako, kundi padayon nak magkainggwa't pagkahadlok sa Dios. 21 Kumo kung nahuman it Dios nak utuyon kag mga unang sanga nak ingpapatuyar sa mga lahi it Hudyo, ay dey imaw ra kag Ida ahimuon sa inro kung magbada kamo sa inro pagtu-o.

22 Kada, parayan dili makita nato kag rako it kaluoy ag kag kahahadlok nak paghusgar it Dios. Para rutong mga lahi it Hudyo nak waya nagtutu-o sa Ida, ay naaguman ninra kag Ida paghusgar tong sinra ay ging-utoy sa puno. Pero para sa

inro nak nagtutu-o, ay naaaguman ninro kag Ida rakong kaluoy. Ag padayon nak ipakita Nida kag Ida kaluoy sa inro kung mapadayon ra kamo sa pagtu-o. Pero kung indi kamo, ay Ida ra kamo isikway.

23 Ag tungor ra rutong mga lahi it Hudyo
nak nawar-an it pagtu-o, kung magbag-oy sinra
ag magbalik sa Dios, ay abatunon ray sinra
Nida ag ibalik sinra kung riin sinra gingbaoy.
24 Dahil kung kamo nak pay mga sanga it kinang
punong olibo nak it yang tubo, ay kaya it Dios
nak markuton ruto sa punong olibo nak Ida
gingtanom, ay ni-o it rali para sa Ida nak iuli kag
mga dating inutoy nak sanga sa klarong puno
nak inghalinan.

Maabot Kag Adlaw Kung Sauno kag mga Lahi it Hudyo ay Maluluwas

25 Ako mga hali sa pagtu-o, inggway it ing-
pahadag kag Dios ngasing, nak dati waya nak
gador Nida gipahadagan sa tawo. Gusto nako
nak maintyendihan ninro kali agor indi kamo
magminataas-taason sa inro sariling isip. Kag
pagtugas it tagipusuon it mga lahi it Hudyo† nak
imaw kag naging dahilan kung asing nawar-an
sinra it pagtu-o, ay magkakainggwa it katapusan.
Ugaling mapadayon gihapon kali hastang sa
adlaw kung sauno kag tanang buko Hudyo nak
ingpili it Dios ay magtu-o kang Kristo. 26 Ag
pagkatapos it kina kag plano it Dios ay aluwason
ra Nida kag mga lahi it Hudyo nak Ida pinili,

† **11:25** 11:25 o “mga inanak ni Israel.”

kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan, sa pagsiling,
“Magkakainggwa it Manluluwas halin sa lahi it
mga taga-Sion,‡
ag awagiton Nida sa pagiging mga inanak ni
Jacob
kag tanang nagkukuntra laban sa Dios.§
27 Ag imaw kali kag katuparan it Ako kasugtanan
sa inra
sa oras nak abay-on Nako kag inra mga sala.”*
28 Kumo gingpaindian it mga lahi it Hudyo
kag Maadong Balita, kada sinra ay gingbilang
nak mga kaaway it Dios. Ugaling ingbuot Nida
kali nak para sa inro kaanduan, nak kag bunga
ay inro kaluwasan. Pero gingpili ra it Dios
kag mga lahi it Hudyo ag palangga gihapon
Nida sinra alang-alang sa inra mga ginikanan.†
29 Kumo imposible para sa Dios nak magbag-
o it isip kung inggwa Sida it gingpromisa sa
usang tawo nak Ida ingtawag, pramas ibuhos
kag Ida rakong pagpakamaado sa ida. 30 Kali
ay tuyar ra sa inrong mga buko Hudyo. It
kato kamo ay nagsusuway sa Dios pero ngasing
napapasa-inroy kag rakong kaluoy it Dios, dahil
sa pagkawagit it pagtu-o it mga lahi it Hudyo.

‡ **11:26** 11:26a o “taga-Herusalem.” Sinra kag mga lahi it Hudyo nak imaw ra kag mga inanak ni Jacob nak sa huli ay ingtatawag nak Israel. § **11:26** 11:26b Isa. 59:20; 27:9a. * **11:27** 11:27 Isa. 59:20-21 ag Jer. 31:31-34. † **11:28** 11:28 Kumporme sa pag-isip it ibang mga maayam sa Bibliya, buko tanang mga lahi it Hudyo kag ingpapatunguran dili, kundi kag mga gingpili yang it Dios nak maluwas nak imaw kag ingtatawag nak klarong mga inanak ni Israel. (Basaha ra sa Rom. 9:6.)

31 Ag ngasing kag mga lahi it Hudyo ray it
nagsusuway, ag gingbuot it Dios nak kali kag
panahon pramas ipakita sa inro nak mga buko
Hudyo kag Ida rakong kaluoy. Pero maabot nak
gador kag oras kung sauno ray Nida akaluy-an
sinra. 32 Dahil pay gingpasugtan yang kita it Dios
nak kitang tanan ay ging-uulipon it ato pagsuway
sa Ida, agor puyde nak ipakita sa atong tanan kag
Ida rakong kaluoy.

Kag Pagdayaw sa Dios

33 Abang rako kag kaaduhan it Dios! Ag inding
gador matugkar kag rayom it Ida kaayaman ag
pagkaintyendi. Waya it aber siong tawo nak
nagkakainggwa it kakayahan nak intyendihon
kag Ida pagbuot, ag kung paunong tumanon
kina. 34 Dahil kag gingpasuyat it Dios sa
Sagradong Kasuyatan ay,

"Waya it nakakaayam it isip it Gino-o!
Ag waya ra it tawo nak puyding maglaygay
sa Ida![‡]

35 Waya it nagta-o it aber niong butang sa Dios,
pramas magkainggwa Sida it utang nak dapat
badaran!"[§]

36 Kumo kag Dios ay imaw it inghalinan it
tanan, Sida kag naggagahom sa tanan ag kaling
tanan ay para sa Ida. Kada ita-o sa Dios kag
tanang kadayawan hastang sa waya't katapusan.
Kabay pa.

---

‡ **11:34** 11:34 Isa. 40:13. § **11:35** 11:35 Job 41:11.

12

KAG BAG-ONG PAGPANGABUHI IT MGA NAG-SUSUNOR KANG KRISTO

1 Kada, ako mga hali sa pagtu-o, dahil
gingkaluy-an kita it Dios sa maramong parayan,
ako kamo inglalaygayan nak dapat ninrong
ihalar kag inro yawas sa Ida bilang halar nak
buhi, maado ag usang kahalamut-an sa Ida
atubangan. Imaw kali kag karapatdapat nak
pagdayaw it mga nagsusunor sa Ida. 2 Indi kamo
magpatuyar sa mga kalibutanhong panghiwas
it mga tawo nak waya nagsusunor sa Dios,
kundi taw-an kag inro isip sa Dios pramas
kaley bag-uhon agor magiging bag-o ra kag inro
pagpangabuhi. Dahil kung ahimuon ninro kina,
maiintyendihan ninro kag kabubut-on it Dios
para sa inro. Kada mahimo kamo it maado,
kamumuot ag tama nak gador sa Ida pagmuyat.
3 Ngasing, sa kaaduhan it Dios, ako ay gingtaw-
an it karapatan nak maging Apostol, ag ako
inglalaygayan kag bawat usa nak indi dapat
nak ipagmarako kag inro sarili it yabaw pa sa
tama. Kundi kinahangyan nak husto yang kag
inro pagmuyat sa inro sarili, kumporme sa rako
it pagtu-o nak ingta-o it Dios sa bawat usa.
4 Kumo tuyar sa yawas it tawo nak inggwa't
maramong parti, kada usa ay inggwa't kanya-
kanyang inghihimo. 5 Tuyar ra kita nak nagtutu-
o kang Kristo. Aber maramo kita, kumo sa ato
pagpakig-usa kang Kristo, kita ay nagpakig-usa
ra sa usa'g-usa bilang ausang yawasey. Ag kada
usa sa ato ay nagkakainggwa't kanya-kanyang
obligasyon para sa kaanduan it tanan.

6 Ag kumo kada usa sa ato ay gingtaw-
an it kanya-kanyang mga abilidad kumporme
sa kaaduhan it Dios sa ato, kinahangyan nak
agamiton nato kina para sa kaanduan it tanan.
Halimbawa, kung parayan sa gahom it Dios ay
Ida ikaw ingtaw-an it abilidad nak magbantala it
mensahe halin sa Ida, kinahangyan nak ibantala
kina kumporme sa rako it imo pagtu-o,
7 o kung kag imo abilidad ay pagserbisyo sa imo
mga hali sa pagtu-o,
magserbisyo ka,
o kung kag imo abilidad ay pagtudlo sa mga
bisaya it Dios,
magtudlo ka,
8 o kung kag imo abilidad ay pagpakusog sa
pagtu-o it imo mga hali,
pakusuga sinra.
Ag kung kag imo abilidad ay pagbulig,
maging maatag ka.
Kung ikaw ra ay inggwa't responsibilidad nak
magrumaya sa inra,
maghugor ka sa pagrumaya.
Ag kung kag imo abilidad ay maging
maluluy-on sa inra,
maging masinadyahon ka sa imo pagpakita it
kaluoy sa inra.

Maging Mapinalanggaon

9 Maging sinsero kamo sa inro pagpalang-
gaan sa usa'g-usa. Labani kag kayainan ag
magtinguha permi nak magpangabuhi it maado.
10 Maging mapinalanggaon kamo sa inro mga

hali sa pagtu-o nak pay matuor nak mag-manghor. Ag taw-e it importansya kag usa'g-usa parayan sa inro pagpahinunor sa usa'g-usa. 11 Indi magtinamar, kundi maging mahugor habang perming inggwa it kasadya sa inro tagipusuon halin sa Ispirito Santo, ag magpur-sige sa inro pagserbisyo sa Gino-o. 12 Maging masinadyahon kamo dahil inggwa kamo it ing-aasahan. Ag tis-an ninro kag tanang hirap nak inro dapat aaguman habang nagpupursige permi sa pagpangamuyo. 13 Perming maging hanra sa pagbulig sa mga sinakupan it Dios nak inggwa't kinahangyan. Ag dapat nak maging bukas permi kag inro mga panimayay sa mga matubtob sa inro.

14 Ag para sa inra nak nagpapahirap sa inro, ipangabay ninro sinra sa Dios nak pakamaaduhon gihapon sinra. Klaro! Aya ninro'g sumpa-a, kundi pangamuyuan nak paka-maaduhon sinra. 15 Maging masadya kamo pag masadya sinra, ag magkasubo pag sinra ay nagkakasubo. 16 Kinahangyan ra nak pareho kag inro pagmuyat sa usa'g-usa. Aya giisipa nak pay susin-o ka, kundi maging hanra kamo permi nak makipaghalubilo sa mga mahirap.* Ag aya giisipa nak mas maayo kamo kisa sa iba.

17 Aya gibayusi it mayain kag tawo nak naghi-himo it mayain sa inro, kundi magtinguha nak perming maado ag tama kag inro inghihimo sa

* **12:16** 12:16 Sa pag-isip it ibang mga maayam sa Bibliya kag ibang pagsalin it kali ay, “Indi magminataas-taason kundi maging hanra sa pagtrabaho bilang usang suguon.”

pagmuyat it tanan. 18 Ag kung puyde, kumporme
sa inro kakayahan, magtinguha ra kamo nak
maado kag inro pagsinunranan sa tanan. 19 Ag
mga pinalangga, ingsisiling ray nako sa inro, indi
kamo magbayos sa iba, kundi taw-e it lugar nak
kag Dios it imaw it magparusa sa inra, kumo
nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak,
"Siling it Gino-o,
'Ako kag inggwa it karapatan nak mag-
parusa,
Ako it mabayos para sa inra.' "†
20 Pero tumanon ninro kag nakasuyat sa
Sagradong Kasuyatan, nak nagsisiling,
"Kung kag imo kaaway ay nagugutom, pakauna,
ag kung sida ay nauuhaw, painuma.
Dahil kung imaw kag imo ahimuon
ay rakong kahud-anan kag ida mababatya-
gan,
nak pay ingbubutangan nimo sida it baga sa
ida uyo."‡
21 Ag indi kamo magparaya sa kayainan, kundi
pirdiha kag mayain it mga maadong buhat ninro.

13

Kag Pagpasakop sa mga Naggagahom

1 Kada usang tawo ay dapat magpasakop sa
mga pinuno it gobyerno, kumo waya't pinuno
nak ingtaw-an it karapatan nak maggahom kung
waya gituguti it Dios. Ag tanang inggwa't
karapatan nak maggahom ay gingtalaga raha it
Dios. 2 Kada kag tawo nak nagkukuntra sa mga

† **12:19** 12:19 Deu. 32:35. ‡ **12:20** 12:20 Kab. 25:21-22.

pinuno ay nagkukuntra sa mga gingtatalaga it
Dios. Ag kag tawo nak naghihimo it kali ay ta-
lagang aparusahan it mga pinuno. 3 Kag tawong
naghihimo it maado ay indi dapat mahadlok sa
mga pinuno, kundi kag naghihimo it mayain. Ag
kung kag imo gusto ay waya it dapat ikahadlok
sa mga pinuno, ikaw ay dapat magpangabuhi it
tadlong. Ag kung atumanon nimo kina, ikaw ay
inra abaluran, 4 kumo kaling mga pinuno ay pay
mga suguon it Dios para sa imo ikakaado.

Pero kung kag imo inghimo ay mayain, dapat
nak mahadlok dahil inggwa talaga sinra it gahom
nak magparusa aber ultimo, kumo sinra kag
mga ingsugo it Dios nak Ida inggagamit pramas
magparusa sa mga naghihimo it mayain. 5 Kada,
kinahangyan nak magpasakop kita sa inra, buko
yang dahil kita ay nahahadlok nak parusahan,
kundi dahil ayam nato nak kali ay tama sa ato
huna-huna.

6 Ag imaw ra kali kag rason kung asing kita
ay dapat magbadar it buhis,* kumo kag mga
pinuno nak nagbabaton it kali ay pay mga nagsis-
erbisyo sa Dios parayan sa inra adlaw-adlaw nak
pagtuman it tuyar nak trabaho. 7 Ngani, tama
yang nak badaran nato kag aber niong klasing
badaran nak obligasyon nato, halimbawa, buhis
nak dapat badaran, ag iba pang klasing mga
badaran. Ag aya ra gilimti nak magkainggwa
it kahadlok sa mga nagpapairay it pwersa it

* **13:6** 13:6 Syempre, kag usang puyos it kaling pagbadar it buhis ay para gamiton it gobyerno pramas isweldo sa ida mga empliyado.

gobyerno. Ag magpakita ra it respeto sa mga
dapat respituhon.

Kag Obligasyon nak Magpinalanggaan sa Usa'g-usa

8 Kung mautang, ay indi dapat nato pabun-
guyan kina. Kag obligasyon yang nak inding
gador maubos it badar ay kag pagpinalanggaan
sa usa'g-usa.† Kag tawo nak perming nagpa-
palangga sa iba ay nagtutuman nak gador sa
Kasuguan it Dios. 9 Kumo kag mga Kasug-
uan ay nagsisiling nak, "Indi magpangawatan,
indi magpangmatay, indi magpanakaw, ag
indi maghingabot sa aber niong butang it
imo isigkatawo,"‡ kinang tanan ay matutuman
parayan sa usang kasuguan nak nagsisiling,
"Palangga-a kag inro isigkatawo tuyar sa inro
pagpalangga sa inro sarili."§ 10 Dahil kung klaro
kag inro pagpalangga sa inro isigkatawo, ay indi
ninro sida ighumanan it mayain. Imaw kali kung
paunong tumanon kag bug-os nak Kasuguan.

11 Dapat ninrong tumanon kali, dahil ayam
ninro nak kag ato kapanahunan ngasing
ay mas mayungot sa adlaw kung saunong
makukumpleto kag ato bug-os nak kaluwasan,
magtuna tong adlaw nak kita ay unang
nagtu-o. Ngani, orasey nak magbatiey kamo
pramas magtutom sa inro pagtu-o. 12 Matuor,
kag kalibutan ay pay maruyom pa dahil sa
sala, pero mayungotey kag aga. Kada dapat

† **13:8** 13:8 o "Indi dapat nak inggwa it nabibilin nak utang sa imo isigkatawo, puyra yang sa pagpalangga." ‡ **13:9** 13:9a Exo. 20:13-15,17. § **13:9** 13:9b Lev. 19:18.

ninrong tungnaney kag paghimo it kayainan,
ag magpangabuhi kung ni-o kag tama, kumo
imaw kali kag pinaka-armas nato nak kag isip
ay nahadaganey. 13 Kag ato pagpangabuhi
ngasing ay dapat nak tadlong, nupay angay
sa mga nasasakupaney it kahadagan it adlaw.
Ag indiey kita magyakot sa mga malaw-ay nak
pagkinasadya, pagyinango, tanang klasing buko
tama nak pag-ubay, malaw-ay nak paghiwas,
pag-inaway ag paghili sa iba. 14 Kundi patuyare
ninro kag Ginoong Hesu-Kristo sa inro maadong
pamatasan, ag tungne kag inro pag-isip it mayain
nak maraya sa inro sa paghimo it mayaing
hanrom it yawas.

14

Indi Maghusgar ag Indi'g Maliiton kag Ato Hali
(1 Corinto 8:1-13; 10:23-33)

1 Ngasing, kung inggwa it hali nak mayuda
sa pagtu-o nak subrang rahan sa ida inghihimo
bilang nagsusunor kang Kristo, ay batuna gi-
hapon nak waya it plano nak makipagdiskusyon
tungor raha. 2 Halimbawa, inggwa it tawo nak
nagpapati nak puyde nidang isuya kag aber
niong klasing suya, ag inggwa ray it tawo nak
mayuda kag pagtu-o nak kag ida ingsusuya ay
mga utan yang. 3 Kag tawo nak nagkakaon
it aber niong klasing suya ay indi dapat nak
maliiton it tawo nak nagkakaon it utan yang.
Imaw ra kag tawo nak waya nagkakaon it aber
niong klasing suya ay indi dapat nak husgaran ra
it katong tawo nak nagkakaon it tanang klasing

suya, dahil sida ay gingbaton ra it Dios. 4 Ag sin-
o ka nak maghusgar sa suguon it iba? Dahil kag
ida amo yang it bahalang magsiling kung kag ida
inghihimo ay tama o buko. Kada kag Gino-o yang
talaga kag inggwa it gahom nak siguraduhon nak
kag inghihimo it imo hali ay tama.
5 Imaw ra, inggwa it tawo nak nagsisiling nak
kag usang adlaw ay mas di balor sa pagmuyat it
Dios kisa sa iba pang mga adlaw. Ag inggwa ra
it nagsisiling nak tanang adlaw ay pareho yang.
Tungor diling mga butang, kitang tanan ay dapat
nak kumbinsido it ato sariling isip kung ni-o kag
tama nak himuon sa atubangan it Dios.
6 Halimbawa, inggwa it tawo nak nagpapati
nak mas mahalaga kag usang adlaw para sa
Gino-o, ag kali ay halin sa ida hanrom nak magta-
o it kadayawan sa Ida. Ag inggwa ra it tawo
nak sa ida pagpati ay waya sida nakakasala kung
kaunon man nida kag tanang klasing suya, nak
sida ay nagpapatuyar yang, kumo gingpapasala-
matan nida kag Dios para sa ida ingkakaon. Ag
tong tawo ray nak sa ida pagpati ay bawal nak
kaunon kag ibang mga suya, dahil sa ida hanrom
nak makata-o it kadayawan sa Gino-o, sida ra ay
nagpapasalamat sa Dios para sa ida ingkakaon.
7 Kumo wayang gador it aber sin-o sa ato nak
nabubuhi o namamatay para sa ida sarili yang.
8 Kung nabubuhi kita, ay nagpapangabuhi kita
para sa Gino-o. Ag kung kita'y namamatay,
namamatay ra kita para sa Gino-o. Kada ngani
sa mabuhi o sa mamatay, kita'y para sa Gino-o.
9 Si Kristo ay namatay ag nabanhaw agor Sida
kag akilay-on nak Gino-o it mga minatay ag mga

buhi. 10 Kada ikaw nak nagkakaon it utan yang,
asing inghuhusgaran nimo kag imo hali sa pagtu-
o nak waya igkukumporme sa imo? Ag ikaw
ra nak nagkakaon it aber niong klasing suya,
asing ingmamaliit nimo kag imo hali nak waya
igkukumporme sa imo? Dahil kitang tanan ay
dapat nak mag-atubang sa Dios ag ahusgaran.
11 Kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan kag
ingsiling it Gino-o nak,
"Ako kag buhi nak Gino-o kag nagsisiling sa inro
nak,
'kag tanang katawuhan ay mayinuhor sa Ako
atubangan.
Sinrang tanan ay makilaya ag masiling nak Ako
kag Dios.' "*
12 Ngani, kada usa sa ato ay maatubang sa Dios
pramas panabtan nato kag ato tanang nahimo.

Aya Gihimo it Aber Ni-o nak Ikakarapa it Imo Hali
(1 Corinto 6:12-20; 8:1-13)

13 Kada, indiey kita dapat nak maghusgar sa
usa'g-usa, kundi magrahan kita nak indi kahimo
it aber niong bagay nak ikakarapa it ato hali
sa pagtu-o.† 14 Kumo sa ako pagpakig-usa sa
Ginoong Hesus, ako ay kumbinsido nak waya
it aber niong pagkaon nak buko malimpyo sa
pagmuyat it Dios. Ugaling kung sa pagmuyat
it usang tawo, kag usang pagkaon ay buko
limpyo sa atubangan it Dios, kada ingbabawal

* **14:11** 14:11 Isa. 45:23. † **14:13** 14:13 Basaha ra sa 1 Cor. 6:12-20; 8:1-13.

nak kaunon, kina talaga ay buko malimpyo para
sa ida kung ida kaunon gihapon.
15 Kumo kung nalibog kag imo hali dahil
sa imo pagkaon it suya nak sa ida pagpati
ay buko malimpyo ag bawal sa atubangan it
Dios, ag padayon gihapon nimo nak ingkakaon,
dahil hina waya nimo igpapakitaan kag imo
pagpalangga sa ida. Kada dapat nak magrahan
ka, nak indi masira kag pagtu-o it imo hali
parayan yang sa imo kagustuhan nak kaunon
kag usang suya. Dahil si Kristo ay waya namatay
para sa imo yang, kundi para sa ida ra. 16 Aber
ingmumuyatan nimo kag usang butang nak buko
mayain sa atubangan it Dios, indi gihapon nimo'g
himuon kung napapayain kag imo hali sa ida
pagtu-o tungor dili. 17 Dahil kung kag Dios
ay naghahari sa tawo, kag ida ingkakaon ag
ing-iinom ay buko importante. Kag pinaka-
importante ay kung kag ida pagpangabuhi ay
maado, matimunong ag masadya nak ingtata-o
it Ispirito Santo. 18 Kung kag pagpangabuhi it
usang nagsusunor kang Kristo ay tuyar kali, sida
ay maging kahalamut-an sa atubangan it Dios,
pati sa atubangan it ida isigkatawo.
19 Kada, kumporme sa ato kakayahan, atin-
guhaon nato nak maging maado kag ato
pagsinunranan bilang maghali sa pagtu-o, ag
pakusugon pati kag pagtu-o it usa'g-usa. 20 Indi
dapat natong siraon kag inghihimo it Dios sa
kabuhi it ato hali dahil yang sa pagkaon, aber
matuor nak waya it aber niong pagkaon nak
buko malimpyo sa pagmuyat it Dios. Pero
nakasala gihapon kita kung dahil sa usang

pagkaon yang ay imaw it maging dahilan nak
makasala kag ato hali. 21 Mas maado pang indiey
kita magkaon it usang suya o mag-inom it usang
klasing nakakayango, o maghimo it aber ni-o
pang mga bagay nak imaw kag magiging dahilan
nak kag ato hali ay makakasala.
22 Aber ni-o kag pagpati it kada usa sa ato
tungor riling mga bagay, ay dapat nak kag ato
inghihimo ay bunga it pagpati it kada usa sa
atubangan it Dios, ag indi dapat nak piliton kag
iba nak magkumporme. Abang buynas kag tawo
nak waya gikukunsensyaha dahil sa ida mga
disisyon kung ni-o kag tama ag buko para sa ida.
23 Pero kag tawo nak nagruruha-ruhang kaunon
kag usang suya ag nagkaon gihapon, kina ay
sala para sa ida, kumo kag ida pagkaon ay buko
basi sa ida pagpati kung ni-o kag tama. Dahil
aber ni-o nak ato inghihimo nak buko basi sa ato
pagpati nak tama, ay sala kina para sa ato kung
ato tumanon gihapon.

15

Kag Pagtapos sa Suyat

1 Ngasing, kita nak matibay ag marayom kag
pagkaintyendi tungor sa pagtu-o ay kinahangyan
nak batunon kag mga kahinayan it mga hali nak
mayuda kag pagtu-o. Ag buko yang kag inro
sariling kagustuhan kag dapat tumanon. 2 Kundi
ato ra isaalang-alang kag hanrom it iba, basta
kina ay para sa ikakaado ag ikakapakusog sa inra
pagtu-o. 3 Kumo aber si Kristo ay waya gisusunor
sa Ida sariling kagustuhan yang, kumporme sa

nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan tungor sa
Ida, nak nagsiling,
“O Dios, pag Ikaw ay inglilibak, Ako kag naha-
haprusan.”*
4 Aya gilimti nak tanang gingpasuyat it Dios it
kato sa Sagradong Kasuyatan ay imaw it matudlo
sa ato. Kumo parayan diling mga bisaya it
Dios, kita ay nakakatiis it tanang hirap nak ato
nararayanan ag ingpapakusog kag ato buot, agor
lalong masiguro nato nak kita ay maagom it
maadong kamutangan nak ato ing-aasahan.
5 Ag kabay pang kag Dios nak inghalinan it
tanang pagtitiis ag pagpakusog it buot ay imaw it
mata-o it pagkakausa it inro isip, kumporme sa
gingpapakita ni Kristo sa Ida pagpangabuhi dili
bilang tawo. 6 Patuyare Sida agor maging maado
kag inro pagsinunranan ag magkausa kamo sa
pagdayaw sa Dios, nak imaw kag Dios ag Tatay
it ato Ginoong Hesu-Kristo.
7 Ngani, tuyar sa pagbaton ni Kristo sa inro ay
dapat ra nak batunon ninro kag usa'g-usa pra-
mas madayaw kag Dios. 8 Kumo gingsisiling nako
sa inro nak si Kristo ay nagpaali bilang suguon
para sa among mga lahi it Hudyo, pramas ipakita
nak masasaligan kag Dios, ag apamatuuran nak
atuparon nida kag Ida gingpromisa sa amo mga
ginikanan. 9 Ag nagpaali ra si Kristo agor
kamong mga buko Hudyo ra ay magdayaw sa
Dios, dahil sa Ida rakong kaluoy sa inro. Kada
ngani it kato gingpasuyat it Dios sa Sagradong
Kasuyatan kag tungor kang Kristo,

* **15:3** 15:3 Sal. 69:9.

“Kaibahan it mga buko Hudyo, ag sa tunga ninra,
Ako ay madayaw sa Imo,
Ako ay makanta bilang pagdayaw sa Imo ngayan.”†
10 Inggwa ra it nakasuyat nak,
“Kamo nak mga buko Hudyo,
magkinasadya kamo kaibahan
it mga katawuhan nak Ida pinili.”‡
11 Ag usa pa kag Ida ingsiling ay,
“Kamong tanang buko Hudyo,
nak taga-ibang mga nasyon,
dayawon kag Gino-o, dayawon Sida.”§
12 Ag inggwa ray it gingsiling si Propeta Isaias nak,
“Maabot kag adlaw kung sauno magkainggwa it usang ianak
halin sa mga inanak ni Haring David,
nak anak ni Jese.*
Sida ay mayuaw pramas pamunuan kag mga buko Hudyo,
ag Sida kag inra aasahan.”†
13 Ngasing, kabay pang kag Dios nak inghahalinan it ato pag-asa, ay imaw it mata-o sa inro it rakong kasadya ag katimunungan alang-alang sa inro pagtu-o sa Ida, agor lalong masiguro

† **15:9** 15:9 Sal. 18:49. ‡ **15:10** 15:10 Deu. 32:43. § **15:11** 15:11 Sal. 117:1. * **15:12** 15:12a Para diling si Jese, ay sida kag tatay ni Haring David. (Basaha ra sa 1 Sam. 16:11-13.) Para kang Maria nak nag-anak kang Hesus, ay Sida kag usang inanak ni Haring David. Kada si Hesus kag imaw it ingpapatunguran it kali nak mahalin sa mga inanak ni Jese, ag kali ay natupar it katong Sida ay naging tawo. † **15:12** 15:12b Isa. 11:1,10.

ninro kag inro ing-aasahan, parayan sa gahom it Ispirito Santo.

KAG MINISTERYO NI APOSTOL PABLO SA MGA BUKO HUDYO

14 Ako mga hali sa pagtu-o, ako ay kumbinsido
nak kag inro inghihimo ay maado. Ag nain-
tyendihan ninro kag kamatuuran tungor sa Dios,
kada puydey ninro nak laygayan kag usa'g-usa
kung kinahangyan. 15 Pero aber tuyar, waya ako
nahadlok nak parumruman kamo it pilang bagay
dili sa ako pagsuyat. Kumo sa kaaduhan it Dios
gingtaw-an Nida ako it pribilehiyo, 16 pramas
magserbisyo kang Kristo Hesus parayan sa ako
pagtudlo sa mga buko Hudyo. Bilang suguon
Nida, ako ay pay saserdote nak nagtutudlo it
Maadong Balita halin sa Dios, agor magkainggwa
it mga buko Hudyo nak matu-o sa Ida. Ag
imaw sinra kag pay ako inughalar sa Ida bilang
kahalamut-an sa Ida atubangan, kumo sinra ay
inggahin para sa Ida parayan sa Ispirito Santo.

17 Kada ngani, kumo ako ay nagpakig-usa kang
Kristo Hesus, nasasadyahan ako sa inra bilang
ako mga bunga sa ako pagserbisyo sa Dios. 18 Ag
waya ako it ibang masisiling kundi kaling tanan
ay parayan kang Kristo yang sa Ida paggamit it
ako ingbisaya ag inghimo, agor maramong mga
buko Hudyo kag masunor sa Ida. 19 Parayan
ra sa gahom it Ispirito it Dios ag sa maramong
katitingayang milagro ag tanra, ay gingpamatuor
it Dios nak kag ako ingbabantala ay kamatuuran.
Kada nagpanglibutan ako, tuna sa Herusalem
hastang ruto pa sa Ilirico, ag hastang maabot

nako kag maramong banwa sa ako pagpalapnag
it Maadong Balita tungor kang Kristo. 20 Kali
ay dahil permi akong inggwa it hanrom nak
magbantala it Maadong Balita sa mga lugar kung
hariin waya pa it nakakarungog it tungor kang
Kristo. Kumo waya ako it gustong magrugang
yang sa kaayaman nak ingtudloey it iba. 21 Kali
kag ako ingtutuman bilang katuparan it naka-
suyat sa Sagradong Kasuyatan nak nagsisiling,
"Para sa mga waya pa nakakabalita tungor sa
Ida,
Sida'y inra makikilaya,
ag para sa mga waya pa nakakarungog tungor sa
Ida,
Sida'y inra maintyendihan."‡

Kag Plano ni Apostol Pablo nak Magpanha sa Roma

22 Ngani, kaling ako pagpanglibutan para mag-
tudlo kag rason kung asing rugayey akong waya
nakakapanha sa inro. 23 Pero ngasing, taposey
kag ako obligasyon diling mga lugar. Ag sa suyor
it pilang tuig nagkakainggwa ako it hanrom
nak panhaan kamo. 24 Kada kag ako plano
ngasing ay, pag magpagto ako sa Espanya, kabay
pang makarayan ako sa inro. Ag pagkatapos
nak mapakigkita ako sa inro sa malip-ot nak
panahon ay maaring mabuligan ninro ako nak
makapadayon sa ako biyahe pa-Espanya.

25 Pero ngasing ako ay mauna't pagto sa
Herusalem dahil inggwa pa ako it dapat ray-on
sa mga sinakupan it Dios ruto. 26 Kali ay dahil

‡ **15:21** 15:21 Isa. 52:15.

kag ato mga hali sa probinsya it Macedonya ag
Acaya ay nagkausa nak magparaya it bulig sa
mga pobring sinakupan it Dios sa Herusalem.
27 Ag sinra mismo kag nag-isip nak magbulig sa
inra. Pero tama yang kina dahil inggwa sinra
it utang nak buot sa inra, kumo parayan sa
mga lahi it Hudyo nak nagtutu-o kang Kristo ay
nagbaton sinra it ispirituhanong pagpakamaado.
Kada angay yang talaga nak sinra ray, bilang
mga buko Hudyo, kag magparaya it bulig sa mga
lahi it Hudyo. 28 Kada pagkatapos nak maihator
nako kaling tanang bulig nak ingta-o para sa
inra, ako ay maginan pa-Espanya ag marayan
ako sa inro. 29 Ag ayam nako nak pag-abot nako
raha, maagom kita it abundang pagpakamaado
halin kang Kristo.

30 Ag ngasing, ako mga hali sa pagtu-o, parayan
sa pagbulig it ato Ginoong Hesu-Kristo ag sa
pagpalanggang ingtata-o it Ispirito it Dios, ingpa-
pangabay nako nak magpursige kita, kaibahaney
ako raha sa pagpangamuyo sa Dios, nak buligan
Nida ako. 31 Kabay pang ipangamuyo ra ninro
nak indi ako ig-un-on it mga taga-Herusalem ag
ibang parti it probinsya it Hudeya§ nak waya
igtutu-o sa Maadong Balita. Pangamuyuan ra
ninro nak kaling ako ihator nak bulig ruto ay

§ **15:31** 15:31 Kag syudad it Herusalem kung hariin si Apostol Pablo ay mapagto ay sa sakop it probinsya it Hudeya. Ag matuor nak para sa karamuong lahi it Hudyo, sa inra pagmuyat kag ingtutudlo ni Apostol Pablo ay binakak yang ag kag inra paglaban sa ida ay grabe. Ag puat ninrang inghihingabot nak matyon sida. (Basaha ra sa Bin. 13:50; 14:19; 17:5,13; 18:6,12; 20:3; 21:27-32.)

abatunon it mga sinakupan it Dios nak inggwa it kasadya. 32 Ag usa pang ako ingpapangabay, kung but-on it Dios, ay kabay pang magkainggwa ako it kasadya ag makusog kag buot sa ako pag-pakigkita sa inro. 33 Kabay pang mapasa-inrong tanan kag Dios nak nagtata-o it katimunungan. Kabay pa.

16

KAG MGA HULING PAGPANGAMUSTA

1 Ngasing inggwa ako it gustong ipakilaya sa inro rili sa ako pagsuyat. Kabade sida, ag hali nato sa pagtu-o. Sida si Pebe nak manugbulig sa mga pinuno it mga nagtutu-o nak nagtitipon sa pagdayaw sa Dios sa Pwerta it Cencreya.* 2 Kag ako hanrom pag-abot nida raha sa inro, ay kabay pang maado kag inro pagbaton sa ida bilang suguon it Gino-o, dahil kina ay angay yang para sa mga sinakupan it Dios. Ag bulige ra sida kung inggwa sida it kinahangyan dahil sida ra kag nagbubulig sa maramo, kaumirey ako.

3 Ag ngasing ikamusta ra ninro ako sa mag-asawang Priscila ag Aquila nak naging kaiba-han nako sa pagserbisyo kang Kristo Hesus. 4 Indi nak gador nako malimtan katong ingtaya ninra kag inra kabuhi alang-alang sa ako. Ag buko yang ako it nagpapasalamat, kundi tanang nagtutu-o kang Kristo sa mga lugar it buko Hudyo.

---

* **16:1** 16:1 Sa pag-isip it ibang mga maayam sa Bibliya, ay siguro kaling si Pebe kag imaw it nagpagto sa Roma ag nagraya it kaling suyat ni Apostol Pablo sa mga nagtutu-o kang Kristo ruto sa Cencreya.

5 Ag ikamusta ra ninro ako sa tanang nagtutu-o
nak nagtitipon sa pagdayaw sa Dios raha sa
inra bayay.
Pati ikamusta ra ninro ako sa ako pinalang-
gang amigo nak si Epeneto, nak imaw kag
unang nagtu-o kang Kristo ruto sa probinsya
it Asya.
6 Imaw ra kang Maria nak nagpangabudlay
raha para sa inro, 7 ag sa mag-asawang
Andronico ag Junia, nak ako kasimanwang
napriso it kato kaibahan nako. Sinra ay
nakilaya bilang mga apostoles ag naunang
nagtu-o kang Kristo kisa sa ako.
8 Ikamusta ra ninro ako sa ako pinalanggang
hali sa Gino-o nak si Ampliato.
9 Imaw ra kang Urbano nak tuyar sa amo,
ay nagsiserbisyo ra sa ministeryo para kang
Kristo, pati kang Estakis nak ako pinalang-
gang amigo, 10 ag kang Apeles nak ingkiki-
layang nagraogey sa maramong pagpurba sa
ida pagtu-o kang Kristo, ag kang Aristobulo
kaibahan kag ida panimayay.
11 Ikamusta ra ninro ako kang Herodion nak
ako kalahing Hudyo, ag imaw ra hagto sa
panimayay ni Narciso nak ato hali sa pagtu-
o, 12 sa magmanghor nak sina Trifena ag
Trifosa nak kaibahan nako sa pagserbisyo sa
Gino-o, ag sa ako pinalanggang Persida nak
usa pang kabade nak nagpapangabudlay ra
sa pagserbisyo sa Gino-o, 13 pati kang Rufo
nak pinili it Gino-o nak magserbisyo sa Ida,
kaibahan it ida nanay nak ako ingmumuy-
atan ra nak pay ako sariling nanay.

14 Ikamusta ra ninro ako kana Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ag iba
pang mga kaibahang hali sa pagtu-o, 15 pati
kana Pilologo, Julia, Nereo ag ida haling
kabade, pati si Olimpas, kaibahan kag inra
mga kaibahang sinakupan it Dios raha.
16 Ag kamustaha ra ninro kag usa'g-usa sa
mapinalanggaon ag sa balaan nak parayan.†
Ag kamo ay ingpapangamusta ra it mga
nagtutu-o kang Kristo nak nagtitipon sa
pagdayaw sa Ida sa tanang mga lugar.

17 Ag ngasing, ako mga hali sa pagtu-o, inglalaygayan nako kamo nak mag-andam sa mga gustong magsira sa inro pagkakausa parayan sa inra pagkuntra sa tamang tudlo nak inro nabaton. Ag iwasi sinra, 18 kumo kag mga tuyar nak tawo, buko si Kristo nak ato Gino-o kag inra gingsiserbisyuhan kundi kag inra sariling hanrom yang. Parayan sa inra matam-is nak mga bisaya ag pabula-bula, ay pay inra yang ingluluko kag kaisipan it mga marali mapapati. 19 Matuor ngani nak nabalita kag tanan it inro pagsunor kang Kristo, kada nasasadyahan nak gador ako. Ugaling gusto pa nako nak mas lalo pa kamong maging maayam pramas kag inro ahimuon ay maado, ag indiey maghimo it kayainan.

20 Ag ngasing, kabay pang indiey marugay, kag Dios nak nagtata-o it katimunungan ay apirdihoney si Satanas, nak pay sida ay inro

† **16:16** 16:16 o “Magkamustahan kamong tanang mga maghali parayan sa pagta-o sa usa'g-usa it balaan nak haro.”

ingdadamaan. Ag kabay pang mapasa-inro kag kaaduhan nak halin sa ato Ginoong Hesus.

21 Ingkakamusta ra kamo it ako kaibahan sa ministeryo nak si Timoteo. Imaw ra sina Lucio, Jason ag Sosipatro nak ako mga kalahing Hudyo.

22 Ako, nak si Tercio, nak imaw kag gingpapa-suyat it kali ni Apostol Pablo, ay ako ra kamo ingkakamusta sa ngayan it Gino-o.

23 Si Gayo ra ay nagpapangamusta sa inro. Sida kag tag-iya it bayay nak ako ingdadayunan ag dili ra nagtitipon kag mga nagtutu-o sa pagdayaw sa Dios. Si Erasto nak tresurero it banwa ag kag ato hali sa pagtu-o nak si Cuarto ay nagpapangamusta ra sa inro.

24 Kabay pang mapasa-inrong tanan kag kaaduhan ni Hesu-Kristo nak ato Gino-o. Kabay pa.‡

Kag Pagdayaw ni Apostol Pablo sa Dios

25 Dayawon kag Dios nak inggwa it gahom nak patibayon kag inro pagtu-o, kumporme sa Maadong Balita nak ako ingtudlo sa inro tungor kang Hesu-Kristo. Ag kaling Maadong Balita kag kamatuuran tungor sa Ida, nak it kato ay waya gipahadagan it Dios sa tawo. 26 Pero ngasing, kali ay gingpahadagey Nida sa ato halin sa gingsuyat it mga propeta. Ag kag Dios nak waya it pagtuna ag waya it katapusan, Sida kag imaw it nagsugo nak ibantala kaling Maadong Balita sa tanang nasyon agor sinra ay magtu-o ag magsunor kang

‡ **16:24** 16:24 Kaling bersikulo ay waya sa karamuang kupya it kaling libro sa bisayang Griyego.

Hesu-Kristo.§ 27 Ngani, dayawon nato kag Dios
nak imaw kag inghalinan it tanang kaayam,
parayan sa pagbulig ni Hesu-Kristo hastang sa
waya't katapusan. Kabay pa.

§ **16:26** 16:26 Kumporme sa pagkaintyendi it ibang mga maayam sa Bibliya, kag ingpapatunguran ni Apostol Pablo dili ay kag plano it Dios nak umiron sa Ida mga katawuhan kag mga buko Hudyo halin sa tanang nasyon nak Ida ataw-an it kaluwasan, ag buko yang mga lahi it Hudyo.

Bag-ong Kasuyatan ag Henesis — Exodo
Bantoanon: Bag-ong Kasuyatan ag Henesis — Exodo
New Testament+

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bantoanon

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 30 Dec 2021
bdc820c5-352d-5175-bfdb-7f650d8d08ab